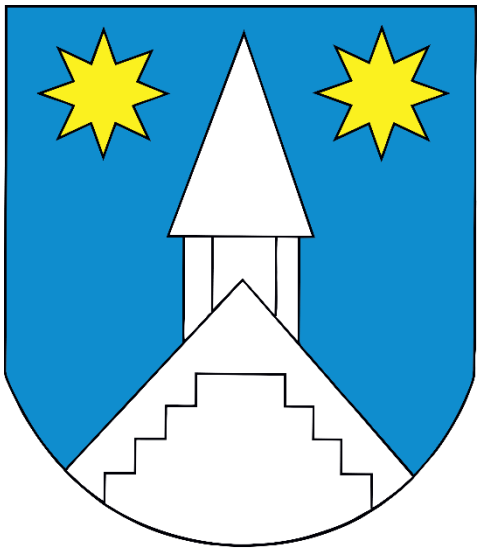

NÕO VALLA TERVISE JA TURVALISUSE PROFIIL 2024-2027

Tartumaa, Nõo vald 2023

Sisukord

Sissejuhatus 4
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis 5
1.1 Demograafiline olukord 5
1.1.1 Rahvaarv 5
1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus 6
1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust 6
1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks 8
1.1.5 Sündimus 8
1.1.6 Suremus 9
1.1.7 Loomulik iive 10
1.1.8 Ülalpeetavate määr 11
1.1.9 Ränne 12
1.1.10 Haridustase 13
1.1.11 Laste arv haridusasutustes ja lastehoius 14
1.1.12 Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel 15
1.1.13 Koolikohustuse täitmine 15
1.1.14 Demograafiline olukord. Kokkuvõte 16
1.2 Rahvastiku tervise seisund 17
1.2.1 Suremus vereringeelundite haigustesse 17
1.2.2 Suremus pahaloomulistesse kasvajatesse 18
1.2.3 Suremus välispõhjustesse 19
1.2.4 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus 19
1.2.5 Maakonna elanike varajane suremus 20
1.2.6 Maakonna elanike oodatav eluiga 22
1.2.7 Maakonna elanike tervena elatud aastad 23
1.2.8 Maakonna elanike hinnang oma tervisele 24
1.2.9 Uppunud 24
1.2.10 Tulekahjud 25
1.2.11 Rahvastiku tervise seisund. Kokkuvõte 26
1.3 Haavatavad sihtrühmad 27
1.3.1 Vähenenud töövõimega inimesed 27
1.3.2 Puudega inimesed 27
1.3.3 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed 29
1.3.4 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte 30
1.4 Tööturg 32
1.4.1 Registreeritud töötus 32

1.4.2 Palgatöötajate keskmine brutotulu 33
1.4.3 Sooline palgalõhe 34
1.4.4 Majanduslik aktiivsus 35
1.4.5 Tööturg. Kokkuvõte 35
1.5 Kuritegevus 37
1.5.1 Väärteod KOV'is 37
1.5.2 Perevägivalla/lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid 37
1.5.3 Kuritegevus. Kokkuvõte 38
Koondhinnang olukorrale 39
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte 39
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused 41
2.1 Turvaline elukeskkond 41
2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus 41
2.1.2 Suplusvee kvaliteet 41
2.1.3 Veeohutuse alane ennetustöö 42
2.1.4 Inimkannatanutega liiklusõnnetused 43
2.1.5 Tabatud joobes sõidukijuhid 44
2.1.6 Liiklusohutuse alane ennetustöö 44
2.1.7 Tuleohutuse alane ennetustöö 45
2.1.8 Varavastased süüteod 47
2.1.9 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine 48
2.1.10 Perevägivalla/lähisuhtevägivalla ennetamine 48
2.1.11 Turvaline elukeskkond 49
2.2 Elukeskkond ja planeeringud 50
2.2.1 Ühistranspordi korraldus 50
2.2.2 Koolitranspordi korraldus 51
2.2.3 Avaliku ruumi ligipääsetavus ja heakord 52
2.2.4 Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavad tegurid 54
2.2.5 Toitumist ja liikuvat eluviisi mõjutavad tegurid 55
2.2.6 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte 57
2.3 Osalusvõimalused 59
2.3.1 Aktiivne kogukond ja kaasamine 59
2.3.2 Kohalik kultuurielu 60
2.3.3 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks 64
2.3.4 Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is 65
2.3.5 Organiseeritud osalusvõimalused noortele 66
Koondhinnang olukorrale 67
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. 67
Lõppsõna 68
Kasutatud allikad 69

Sissejuhatus

Nõo Vallavalitsus algatas 10. jaanuaril 2023 Nõo Vallavalitsuse korraldusega nr 9 Tervise – ja turvalisuse arengukava 2023 – 2026 koostamise. Tervise Arengu Instituudi Norra toetusest 2014-2021 rahastatud projekti „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes" teostamise käigus täpsustus dokumendi nimi, milleks on Nõo valla tervise- ja turvalisuse profiil 2024-2027.

Nõo valla tervise- ja turvalisuse profiil koondab endas Nõo valla elanike tervist ning turvalisust mõjutavate tegurite statistikat ning tervise- ja muude valdkondade spetsialistidelt kogutud arvamusi ja infot valla elanike tervisenäitajate kohta. Tervise- ja turvalisuse profiil on suunatud kõigile omavalitsuse elanikele, et tõsta nende teadlikkust antud valdkonnas ning valitsevast olukorrast vallas.

Antud dokument on abiks ka erinevate valdkondade spetsialistidele, poliitikutele kui ka otsustajatele. Tervise- ja turvalisuseprofiili abil saame koondada tervist ja turvalisust puudutava olulise info, selgitada välja probleemid, vajadused kui ka neid mõjutavad tegurid. Sellest tulenevalt on võimalik planeerida tegevusi ning edendada valdkondade vahelist koostööd. Tervise- ja turvalisuseprofiili kaudu on võimalus muuta tervise ja turvalisuse teemat nähtavamaks ning tuua seda lähemale nii kohalikele elanikele kui ka kohalikku elu juhtivate inimesteni.

Järgnevatel lehekülgedel tutvustatakse Nõo valla üldandmeid ning seejärel on välja toodud erinevad tervise ja turvalisusega seonduvad indikaatorid ning statistika. Käesolev profiil on valminud Nõo vallavalitsuse ja Nõo valla tervisemeeskonna koostöös.

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis

1.1 Demograafiline olukord

1.1.1 Rahvaarv

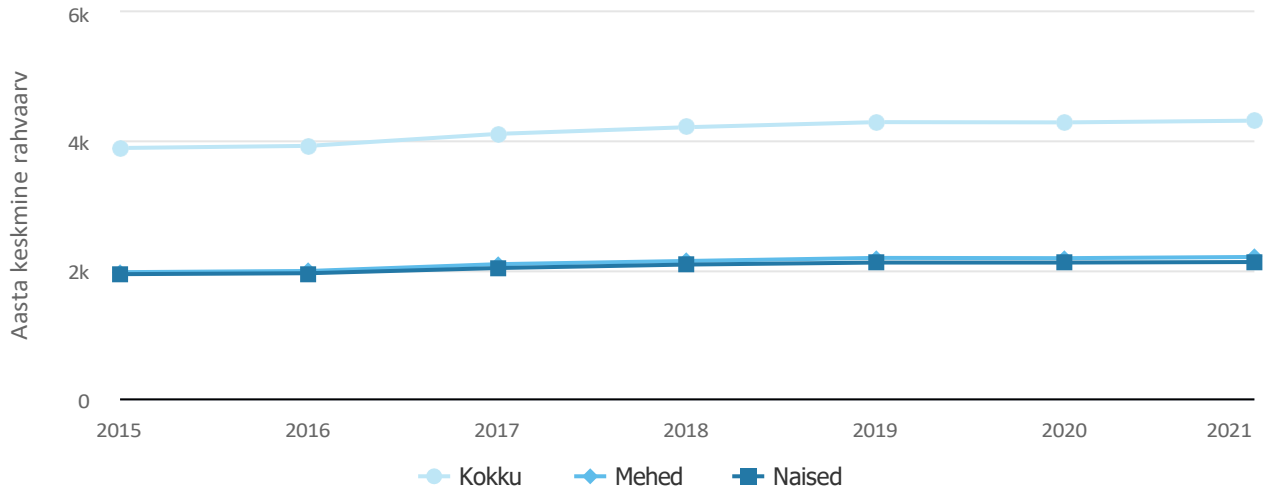

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	3889	3922	4109	4213	4291	4287	4314
Mehed	1961	1979	2085	2136	2183	2179	2197
Naised	1928	1943	2024	2077	2108	2108	2117

Joonis 1.1.1.a Aastakeskmine rahvaarv

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U

Nõo valla elanike arv on olnud läbi aastate kasvav. 2022. aastal tõusis elanike arv 62 inimese võrra. Naiste ja meeste arvuline suhe on suhteliselt võrdne.
2016-2021. aastal viidi läbi elanikkonna kampaania, mille käigus kutsuti valla elanikeks registreeruma eelkõige isikuid, kes juba elasid vallas, aga ei olnud oma elukohta veel registreerinud. 1. juuni 2023 seisuga on Nõo vallas oma elukoha registreerinud 4487 inimest.

1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus

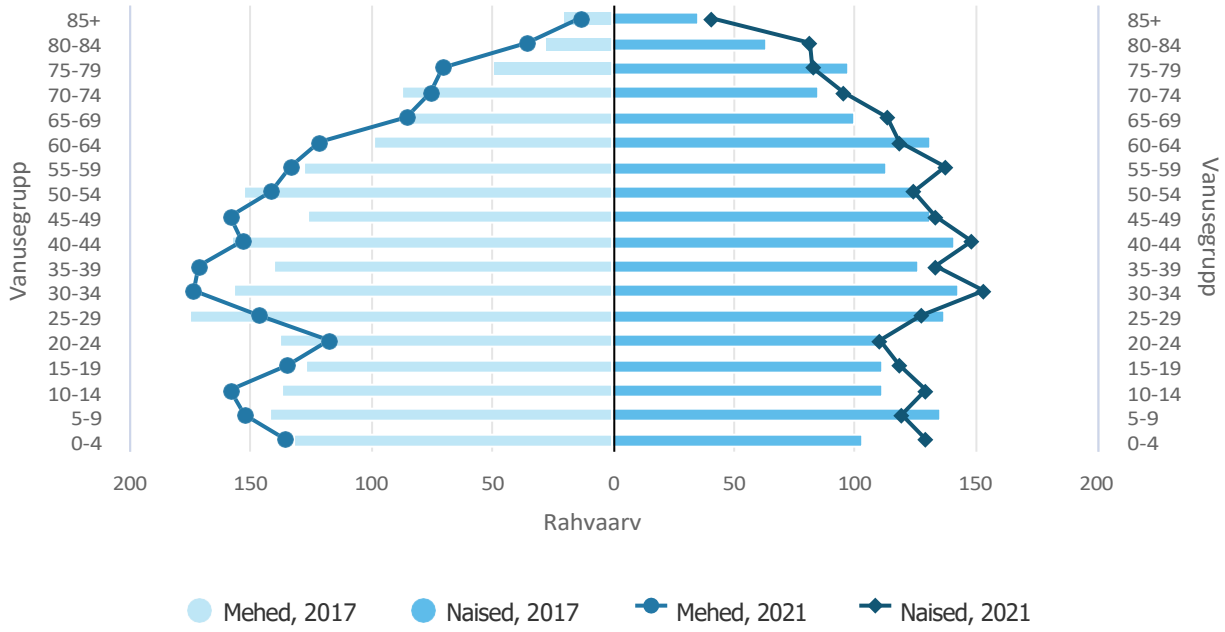

Joonis 1.1.2.a Rahvastikupüramiid

Allikad: Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U

Meeste osakaal aastal 2021 on võrreldes aastaga 2017 vanuses 0-14 suurenenud; vanuses 14-24 on vähenenud; vanuses 24-39 on tõusnud; teised vanusegrupid on stabiilsed. Naiste vanuseline osakaal on läbi aastate suhteliselt stabiilne.
Elanikkond soo ja vanusejaotuse järgi aastate jooksul on püsinud stabiiline.

1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust

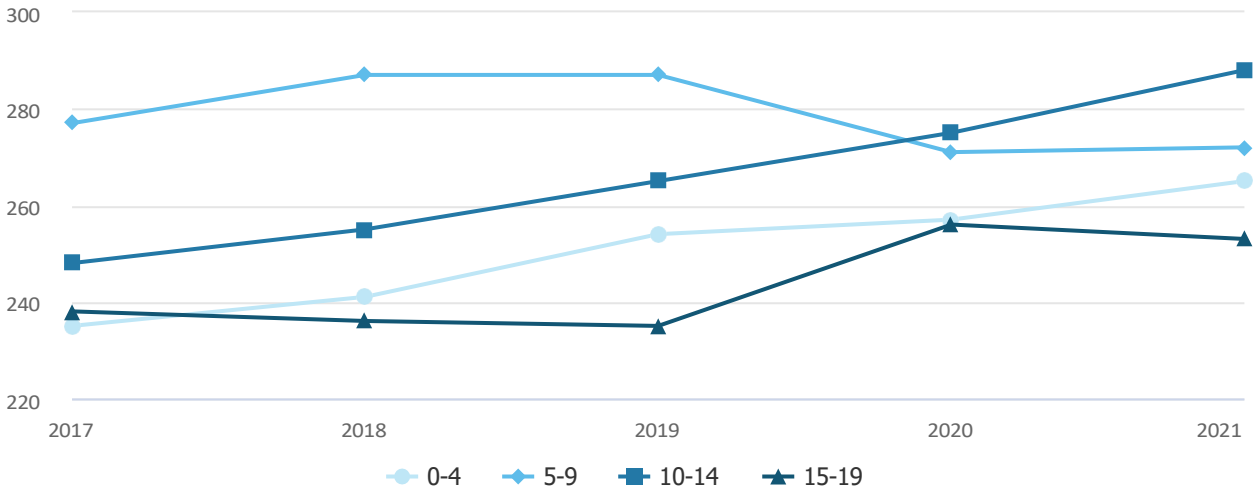

	2017	2018	2019	2020	2021
0-4	235	241	254	257	265
5-9	277	287	287	271	272
10-14	248	255	265	275	288
15-19	238	236	235	256	253

Joonis 1.1.3.a Laste arv. Vanuserühmade 0-4, 5-9, 10-14 ja 15-19 ja aastate lõikes

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U, Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0240

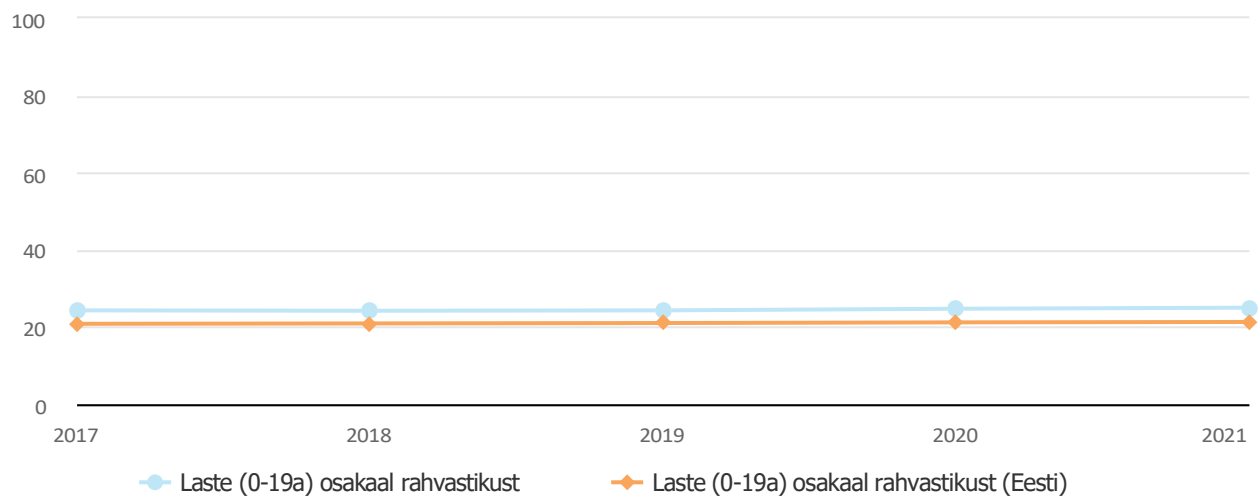

Joonis 1.1.3.b Laste osakaal rahvastikust. Võrreldes Eesti keskmisega

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U, Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0240

Võrreldes Eesti keskmisega on Nõo vallas laste osakaal rahvastikus kõrgem. Laste arvu kasv on olnud järjepidev, laste arvu kasvutempo kiireneb.

1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks

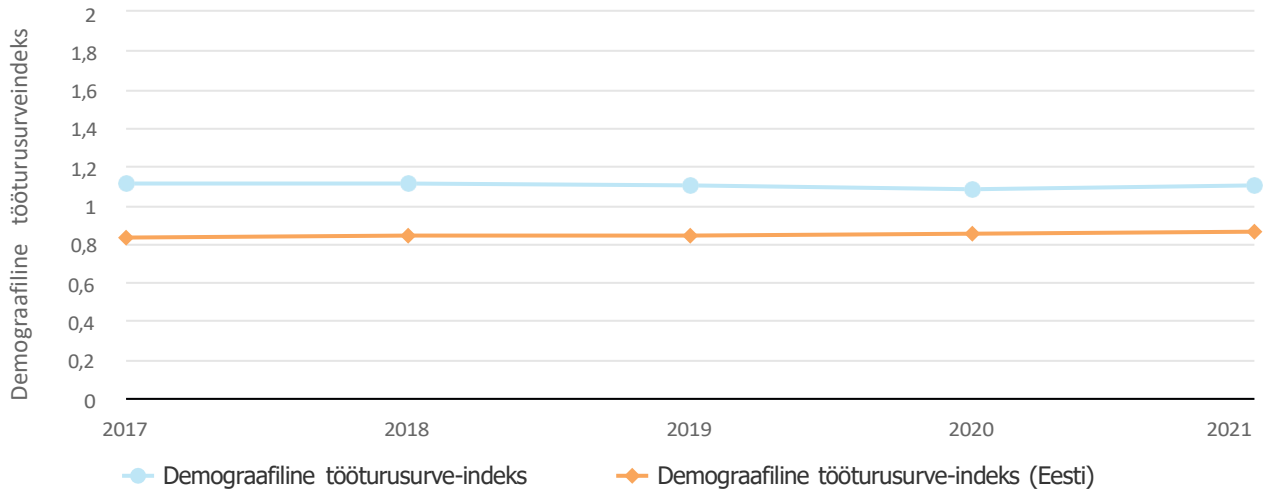

	2017	2018	2019	2020	2021
Demograafiline tööturusurve-indeks	1,110	1,110	1,100	1,080	1,100
Demograafiline tööturusurve-indeks (Eesti)	0,830	0,840	0,840	0,850	0,860

Joonis 1.1.4.a Demograafiline tööturusurveindeks. Tööturule sisenejate suhe tööturult väljujatesse

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV06U

Nõo vallas siseneb tööturule rohkem inimesi kui lahkub. Eesti keskmisega võrreldes on tööturusurveindeks kõrgem.

1.1.5 Sündimus

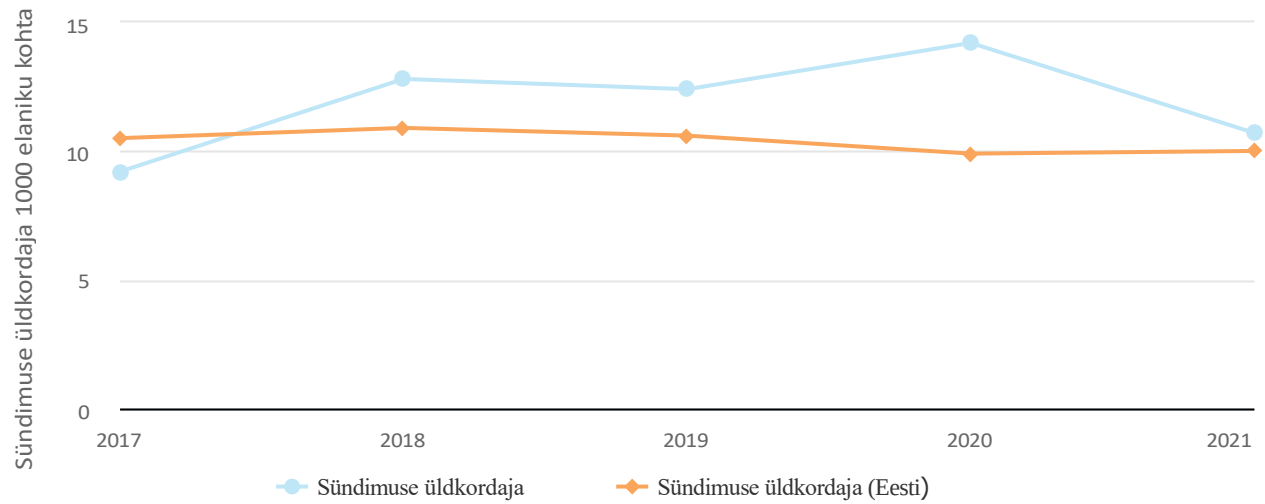

	2017	2018	2019	2020	2021
Sündimuse üldkordaja	9,2	12,8	12,4	14,2	10,7
Sündimuse üldkordaja (Eesti)	10,5	10,9	10,6	9,9	10,0

Joonis 1.1.5.a Sündimus. Sündimuse üldkordaja

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV112U

Viimase viie aasta (2017-2021) jooksul on sündimus püsinud 38-61 sünni vahel. Suurema sündide arvuga aastad on vaheldunud väiksema sündide arvuga aastatega. Sündimuskordaja on vaadeldud perioodil Eesti keskmisest olnud kõrgem.

1.1.6 Suremus

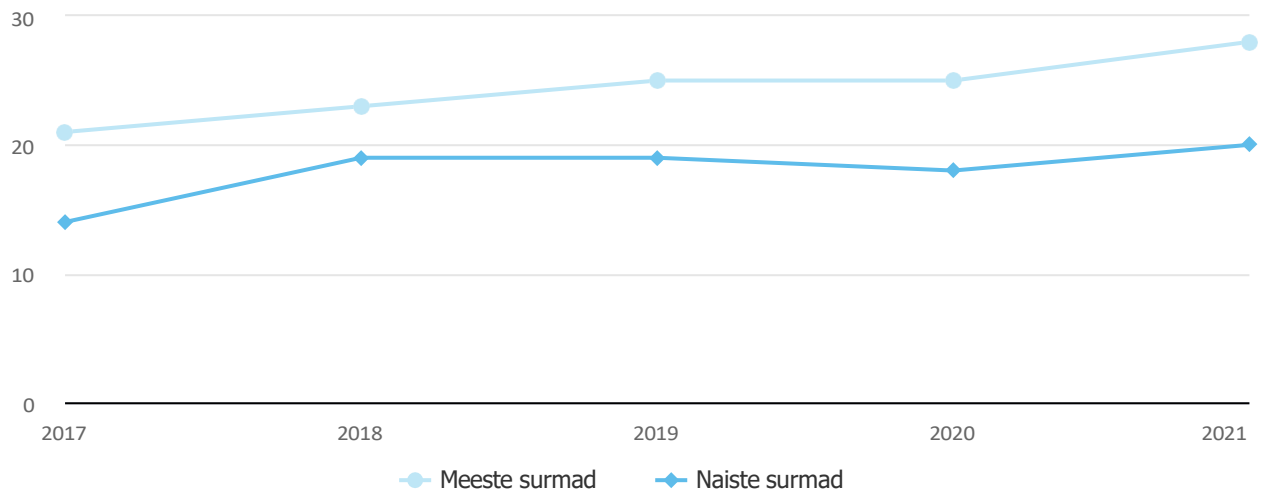

Joonis 1.1.6.a Surmade arv

Allikad: Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

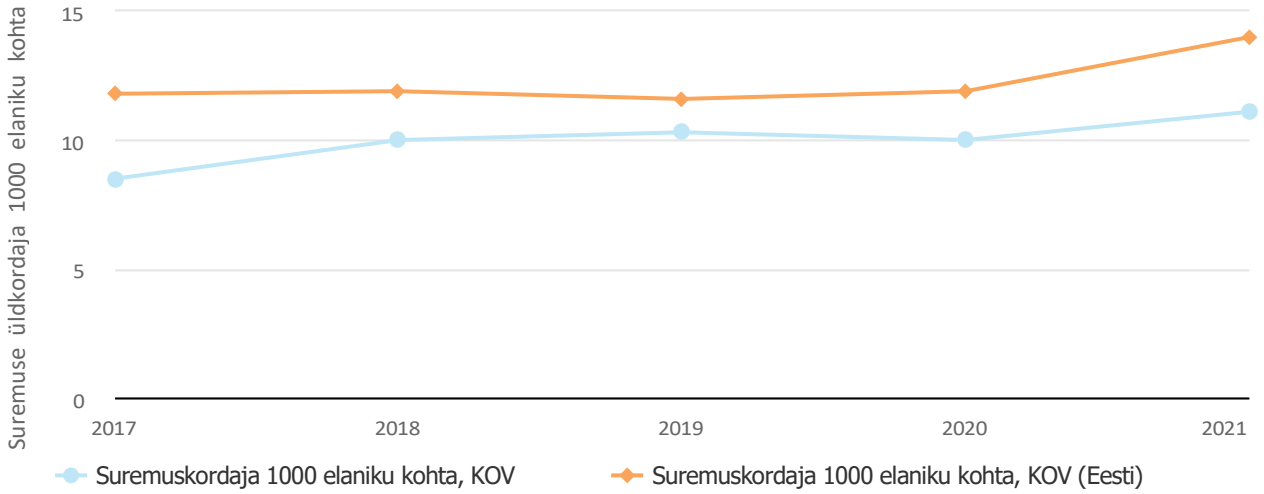

	2017	2018	2019	2020	2021
Suremuskordaja 1000 elaniku kohta, KOV	8,5	10,0	10,3	10,0	11,1
Suremuskordaja 1000 elaniku kohta, KOV (Eesti)	11,8	11,9	11,6	11,9	14,0

Joonis 1.1.6.b Suremuse üldkordaja. 1000 elaniku kohta

Allikad: Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

Surmade arv aastatel 2017-2020 on olnud madalam võrreldes järgneva, 2021. aastaga, mil suremuskordaja tõuseb 11,1. Võrreldes Eesti keskmise suremuskordajaga on Nõo valla näitajad võrreldud aastatel madalamad. Nõo vallas on sündide arv aastas surmade arvust kõrgem.

1.1.7 Loomulik iive

Tabel 1.1.7.1 Loomulik iive

	2017	2018	2019	2020	2021
Iive	3	12	9	18	-2

Allikad: Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U, Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

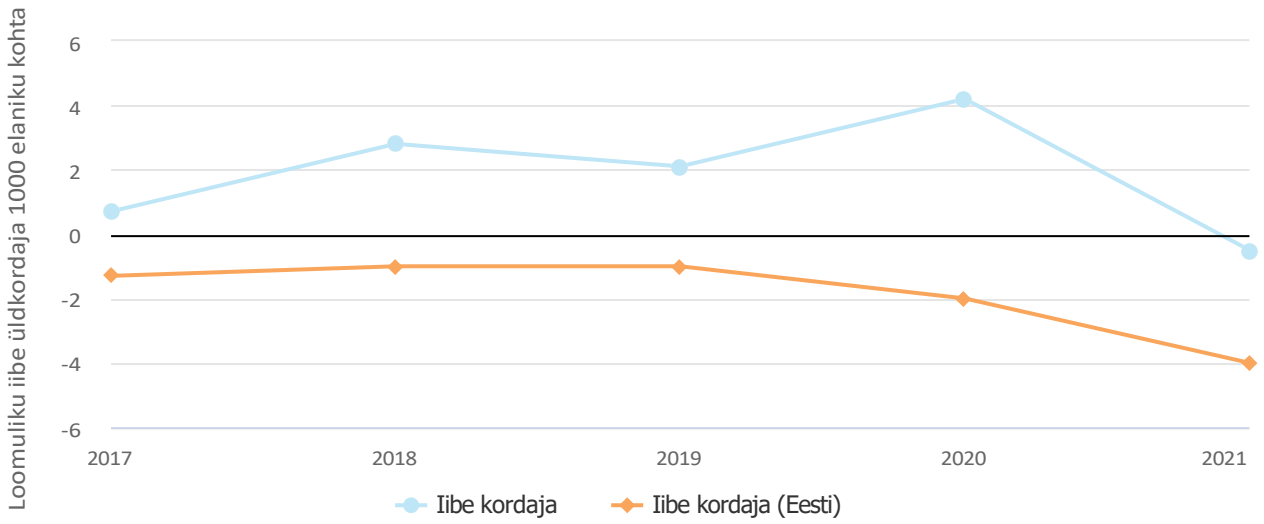

	2017	2018	2019	2020	2021
Iibe kordaja	0,7	2,8	2,1	4,2	-0,5
Iibe kordaja (Eesti)	-1,3	-1,0	-1,0	-2,0	-4,0

Joonis 1.1.7.a Loomulik iive. Loomuliku iibe üldkordaja

Allikad: Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U, Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

Võrreldaval perioodil on **Eesti iive olnud negatiivne**, Nõo valla iive seevastu positiivne. Nõo vallas on 2021. aastal iibe kordaja langenud -0,5 , samal aastal on aga Eesti iibe kordaja -4,0.

1.1.8 Ülalpeetavate määr

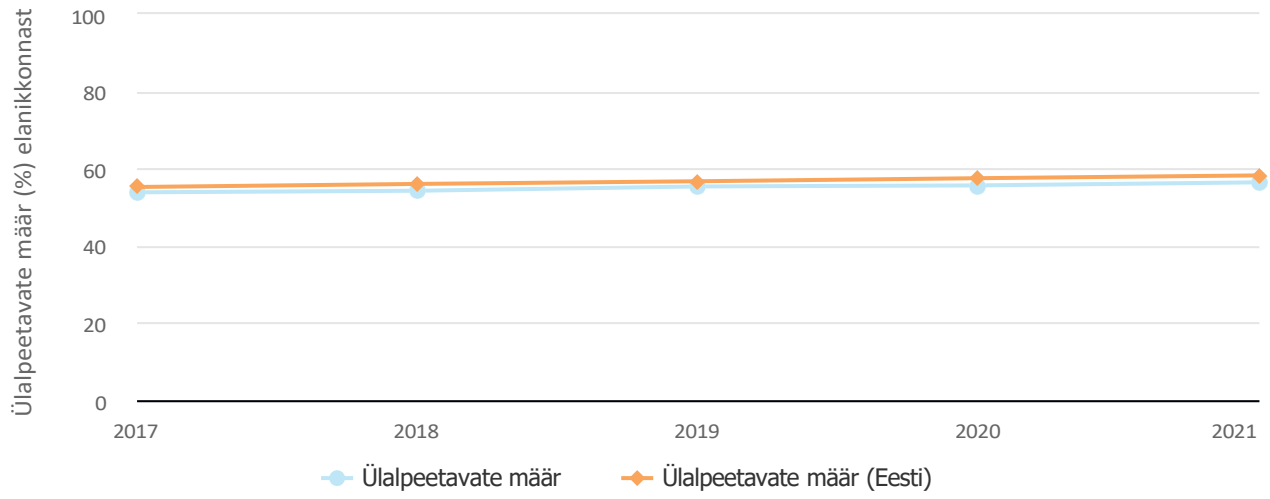

	2017	2018	2019	2020	2021
Ülalpeetavate määr	53,8	54,2	55,3	55,6	56,4
Ülalpeetavate määr (Eesti)	55,2	56,0	56,7	57,5	58,2

Joonis 1.1.8.a Ülalpeetavate määr

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV063U

Statistiliste andmete kohaselt on Nõo vallas madalam ülalpeetavate määr kui Eesti keskmine. Tartu lähedus ja ettevõtete olemasolu tingib hea tööhõive. Näitaja väärtus on sarnaselt Eestile tervikuna kasvutrendis.

1.1.9 Ränne

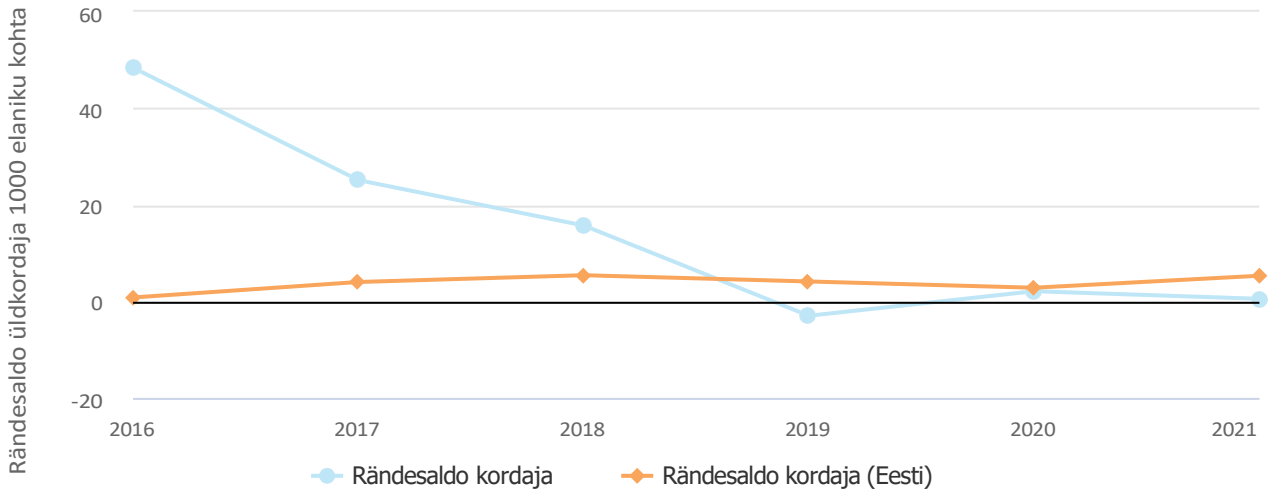

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rändesaldo kordaja	48,4	25,1	15,7	-3,0	2,1	0,5
Rändesaldo kordaja (Eesti)	0,8	4,0	5,4	4,1	2,8	5,3

Joonis 1.1.9.a Rändesaldo üldkordaja. 1000 elaniku kohta

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RVR02

Tabel 1.1.9.1 Elukohta vahetanud inimeste arv

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sisseränne	383	255	251	190	182	170
Väljaränne	193	152	185	203	173	168
Rändesaldo	190	103	66	-13	9	2

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RVR02

2022. aastal saabus Nõo valda elama 270 inimest. Välismaalt saabus 49 inimest, Tartust 98 ja mujalt Eesti linnadest ja valdadest 123 elanikku. 2022. aastal lahkus 205 inimest. Välismaale lahkus elama 17, Tartu linna 76 ja mujale Eesti linnadesse ja valdadesse 112.

Rännet soodustab linna lähedus ja uute elamute valmimine. Planeerimis- ja ehitustegevus on hoogustunud.

1.1.10 Haridustase

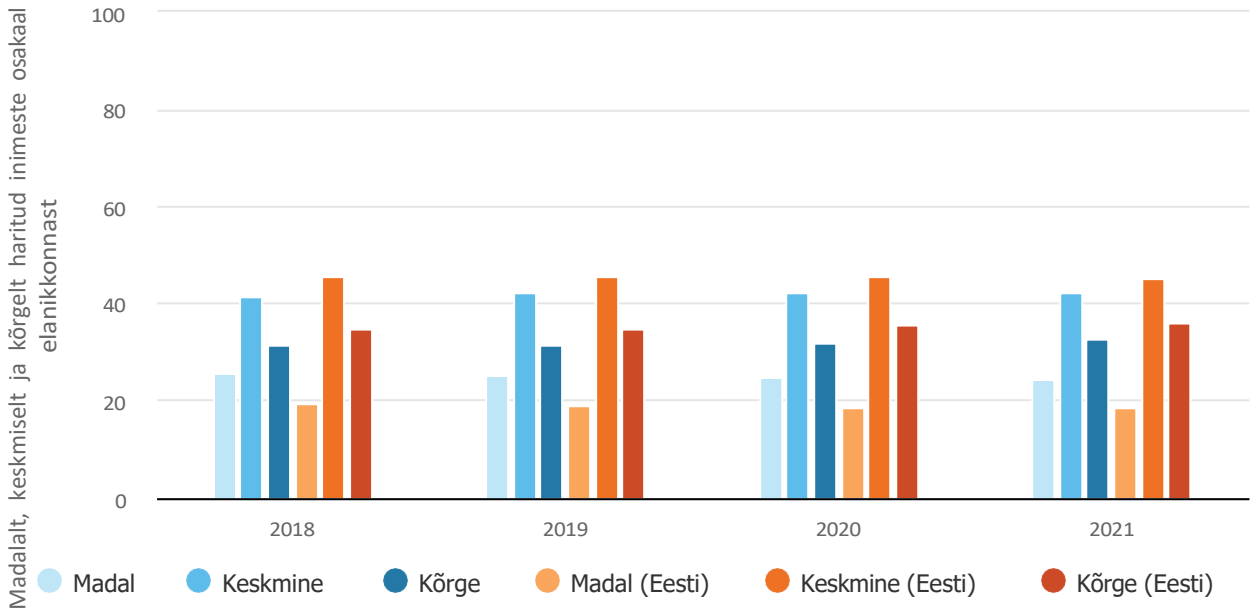

	2018	2019	2020	2021
Madal	25,60	24,94	24,54	24,08
Keskmine	41,34	42,01	41,96	41,86
Kõrge	31,37	31,22	31,77	32,55
Madal (Eesti)	19,18	18,87	18,59	18,58
Keskmine (Eesti)	45,10	45,22	45,17	44,92
Kõrge (Eesti)	34,60	34,75	35,31	35,92

Joonis 1.1.10.a Haridustase. Haridustase elanikkonnas

Allikad: Statistikaameti andmebaas, tabel RV0232U

Nõo valla haridustase on suhteliselt sarnane Eesti keskmisega. Nõo vallas on aastatega madal haridustase vähesel määral langenud ja kõrge haridustase vähesel määral tõusnud. Keskmine haridustase püsib aastate lõikes stabiilsena. Hariduse omandamist soosib Tartu linna lähedus. Töötukassa andmetel on tööpuudus Nõo vallas madal võrreldes teiste Tartumaa omavalitsustega.

1.1.11 Laste arv haridusasutustes ja lastehoius

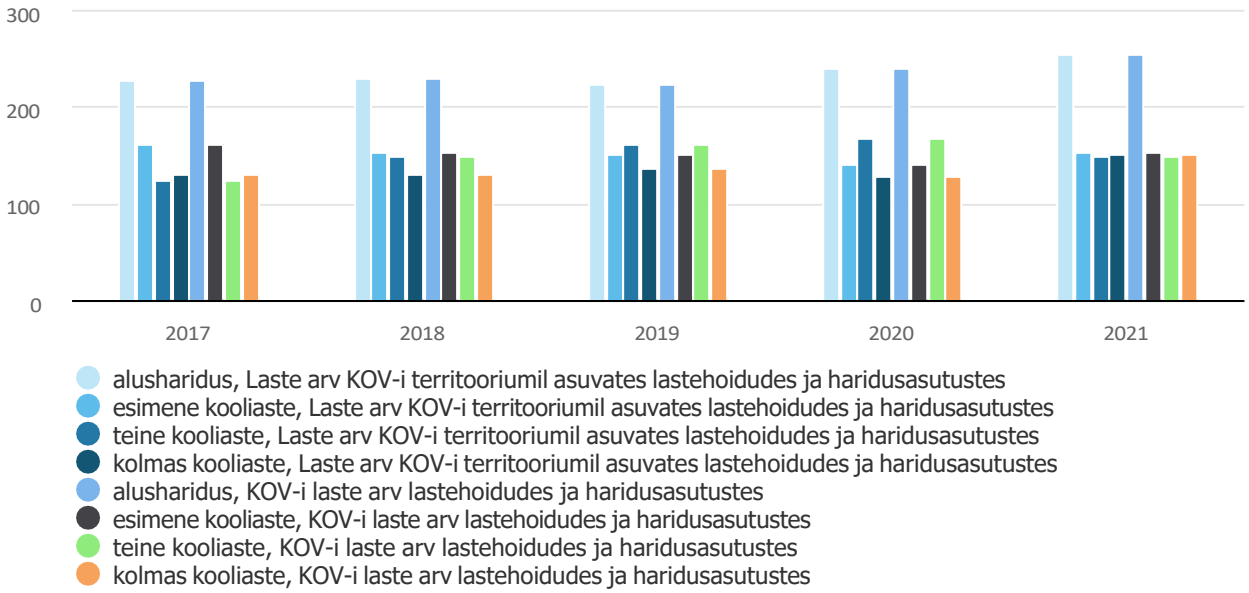

	2017	2018	2019	2020	2021
alusharidus, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	227	229	223	241	254
esimene kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	161	153	152	140	153
teine kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	125	148	161	167	149
kolmas kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	130	131	137	128	152
alusharidus, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes	227	229	223	241	254
esimene kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes	161	153	152	140	153
teine kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes	125	148	161	167	149
kolmas kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes	130	131	137	128	152

Joonis 1.1.11.a Laste arv haridusasutustes ja lastehoius. Haridustasemete (alusharidus (sh lastehoid) esimene, teine ja kolmas kooliaste) ja aastate lõikes

Allikad: Haridussilm; KOV enda kogutud info lastehoidude kohta

Nõo vald on kaetud mitmekesise lasteaedade võrguga. Vallas on kolm lasteaeda nelja õppekohaga (Nõos, Tõraveres, Lukel ja Nõgiarus), et pakkuda valla eri piirkondades lasteaiateenust võimalikult kodu lähedal. Alushariduses osalevate laste arv on aastate jooksul pidevas tõusus. Lasteaiakohad on täidetud, otsitakse lisavõimalusi uute lasteaiakohtade loomiseks, et tagada teenuse kättesaadavus kõigile valla lastele.

Nõo vallas on üks põhikool. Kõigil Nõo valla lastel on võimalus käia oma valla koolis. Vajalik on luua uusi kooli- ja lasteaiakohti. Suurenenud on väikeklasside vajadus. Koolikohustust mittetäitvaid lapsi viimasel viiel aastal ei ole olnud.

1.1.12 Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel

Viimaste aastate jooksul on suurenenud protsentuaalselt laste arv, kes jätkavad haridusteed gümnaasiumis või keskkoolis. Vähenenud on nende õpilaste üldarv, kes õpivad peale põhikooli lõpetamist edasi kutsekoolides.

Keskharidust on võimalik omandada Nõo Reaalgümnaasiumis, mis on riigikool. Nõo Realgümnaasiumi õpilaste arv on möödunud aastakümnel püsinud 250 kuni 290 õpilase vahel.
Nõo valla 83st gümnasistist õpib 2023. aastal kohapeal veerand ehk 21 õpilast.
Valla gümnasistidest pool (u 40 õpilast) käib koolis Tartu linnas, kümmekond Elvas.

1.1.13 Koolikohustuse täitmine

Põhikooli lõpetajate arv pärineb Haridussilma andmebaasist ja kajastab Nõo valla õpilasi.

Koolikohustuslike laste arv Nõo vallas on aasta aastalt suurenenud. Kõik õpilased omandasid põhihariduse ja suundusid edasi õppima.

1.1.14 Demograafiline olukord. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Viimase 15 aasta jooksul on rahvaarv Nõo valla territooriumil kasvanud. 2022. aastal saabus valda elama 270 inimest, sealhulgas välismaalt saabus 49 inimest. Nõo valla elanike seas on sündimus suurem kui suremus. Tartu ja Elva lähedus ning uute elamute valmimine on toonud juurde uusi elanikke. See omakorda on tekitanud vajaduse uute kooli- ja lasteaiakohtade loomiseks ning teiste avalike teenuste järele. Koolikohustuslike laste arv Nõo vallas on aasta aastalt suurenenud. Kõik õpilased omandasid põhihariduse ja suundusid edasi õppima.

TUGEVUSED

- Koolikohustuslike laste arv Nõo vallas on aasta aastalt suurenenud.
- Nõo vallas siseneb tööturule rohkem inimesi kui lahkub. Eesti keskmisega võrreldes on tööturusurveindeks kõrgem.
- Tartu ja Elva lähedus ja uute elamute valmimine.

NÕRKUSED

- Võrreldes 2017. aastaga on meeste osakaal 2021. aastast alates vanuses 14-24 vähenenud.
- Lasteaiakohtade puudus on suur. Väljakutse on uute lasteaia- ja koolikohtade loomine.
- Võrreldes Eesti keskmisega on Nõo vallas madala haridustasemega (põhiharidusega) inimesi rohkem.

1.2 Rahvastiku tervise seisund

1.2.1 Suremus vereringeelundite haigustesse

Tabel 1.2.1.1 Suremus vereringeelundite haigustesse. Vereringeelundite haigustest tingitud surmade arv - 3 aasta keskmine

	2018	2019	2020	2021
Kokku		48,1	50,4	
Mehed		42,5	48,7	
Naised		55,4	52,6	

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30

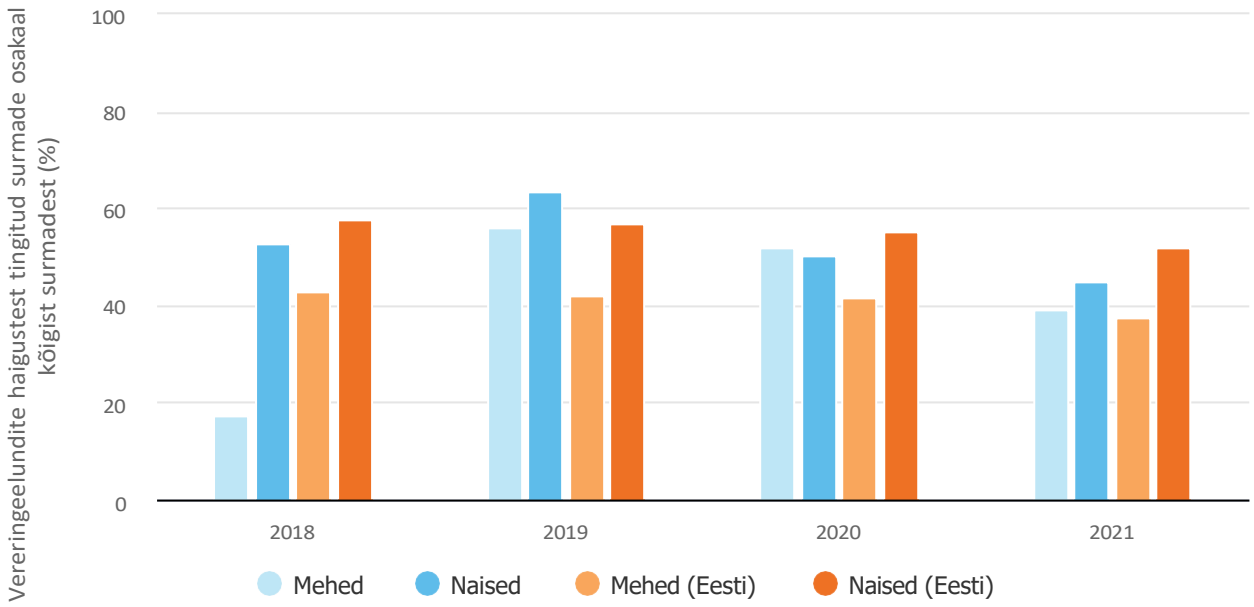

	2018	2019	2020	2021
Mehed	17,4	56,0	52,0	39,3
Naised	52,6	63,2	50,0	45,0
Mehed (Eesti)	42,6	41,9	41,5	37,5
Naised (Eesti)	57,5	56,7	55,2	51,7

Joonis 1.2.1.a Suremus vereringeelundite haigustesse. Vereringeelundite haigustest tingitud surmade osakaal (%)

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30

Vereringeelundite haigustest tulenevate surmade osakaal on Nõo vallas kõikunud aastatel 2018-2021 33-59% vahel. Suur kõikumine aastatel 2018-2019 on tingitud vereringeelundite haigustest tulenevate surmade osakaalu ja pahaloomulistest kasvajatest tulenevate surmade osakaalu alterneerivast tõusust ja langusest. Vereringeelundite haigustest tulenevate surmade osakaalu kolme aasta keskmine Nõos on üsna sarnane Eesti samale näitajale, olles kerges langustrendis.

1.2.2 Suremus pahaloomulistesse kasvajatesse

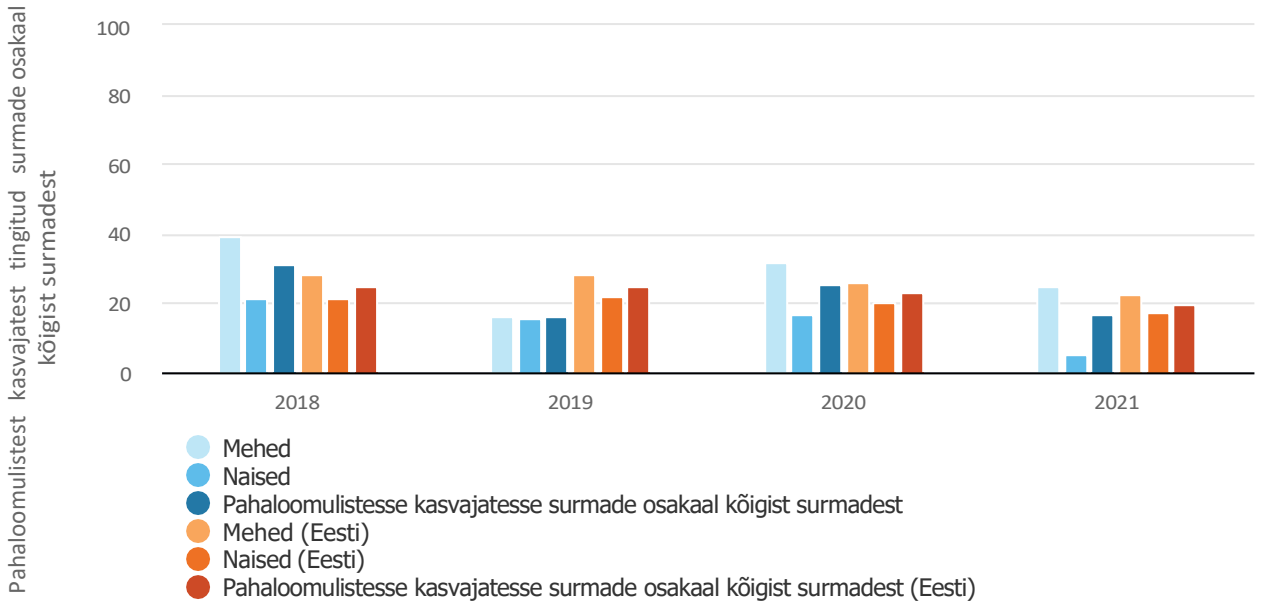

	2018	2019	2020	2021
Mehed	39,1	16,0	32,0	25,0
Naised	21,1	15,8	16,7	5,0
Pahaloomulistesse kasvajatesse surmade osakaal kõigist surmadest	31,0	15,9	25,6	16,7
Mehed (Eesti)	28,4	28,1	26,3	22,6
Naised (Eesti)	21,6	21,7	20,2	17,4
Pahaloomulistesse kasvajatesse surmade osakaal kõigist surmadest (Eesti)	24,8	24,7	23,1	19,8

Joonis 1.2.2.a Suremus pahaloomulistesse kasvajatesse. Pahaloomulistest kasvajatest tingitud surmade osakaal

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30

Pahaloomulistest kasvajatest tulenevate surmade osakaal on Nõo vallas kõikunud aastatel 2018-2021 16-31% vahel. Suur kõikumine aastatel 2018-2019 meeste hulgas on tingitud pahaloomulistest kasvajatest tulenevate surmade osakaalu ja vereringeelundite haigustest tulenevate surmade osakaalu alterneerivast tõusust ja langusest. Kuigi kõikumised näivad suured, tuleb arvesse võtta, et pahaloomulistest kasvajatest tulenevate surmade kogu arv Nõo vallas on 10 ringis ja näiteks aastal 2021 suri pahaloomulise kasvaja tõttu 8 inimest.

1.2.3 Suremus välispõhjustesse

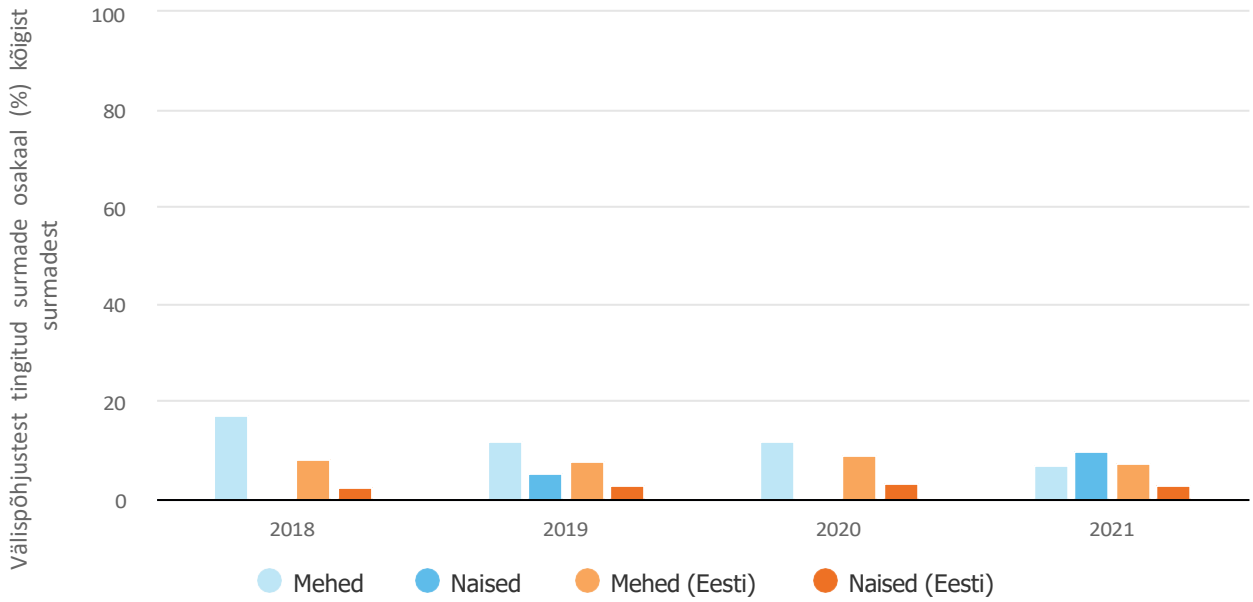

Joonis 1.2.3.a Osakaal - Suremus välispõhjustesse. Välispõhjustest tingitud surmade osakaal kõigist surmadest

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30, Laste surmad (0–17 a): Surma põhjuste register (andmepäring)

Laste surmajuhtumeid ei esinenud. Meeste ja naiste surmajuhtumeid on olnud võrreldud aastate jooksul ühtlaselt alla 5 juhtumi aastas. Surmade osakaal on olnud Nõo vallas kõrgem kui Eestis üldiselt. Kuna erinevaid välispõhjustest tulenevaid surmasid juhtub aastas vähe, on spetsiifilist ennetustööd võimatu planeerida.

1.2.4 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus

Tabel 1.2.4.1 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud surmade arv

	2017	2018	2019	2020	2021
Surmade arv maakonnas kokku	1551	1545	1621	1628	
Alkoholist põhjustatud surmade arv kokku	49	52	59	57	54
Alkoholist põhjustatud surmade %	3,2	3,4	3,6	3,5	

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

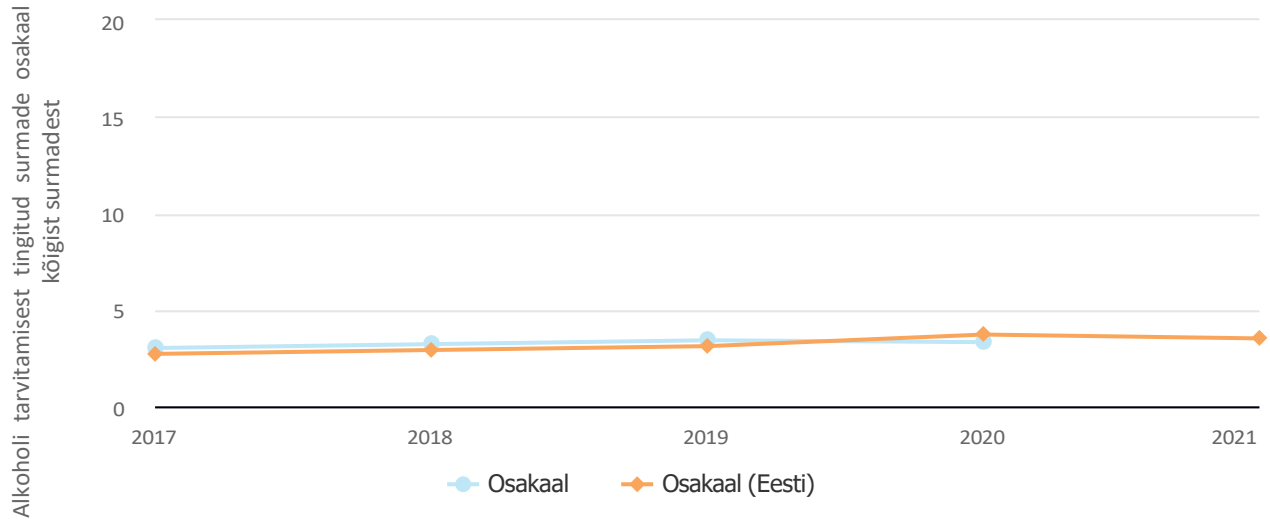

	2017	2018	2019	2020	2021
Osakaal	3,2	3,4	3,6	3,5	
Osakaal (Eesti)	2,9	3,1	3,3	3,9	3,7

Joonis 1.2.4.b Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus. Alkoholi tarvitamisest tingitud surmade osakaal kõigist surmadest

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

Surmade arv Tartu maakonnas oli 2021. aastal 1 749. Alkoholist põhjustatud surmade protsent oli 3,09, mis aastate vältel on püsinud samal tasemel.

1.2.5 Maakonna elanike varajane suremus

Tabel 1.2.5.1 Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade arv

	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	278	247	295	290	289
Mehed	201	187	216	211	210
Naised	77	60	79	79	79

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U

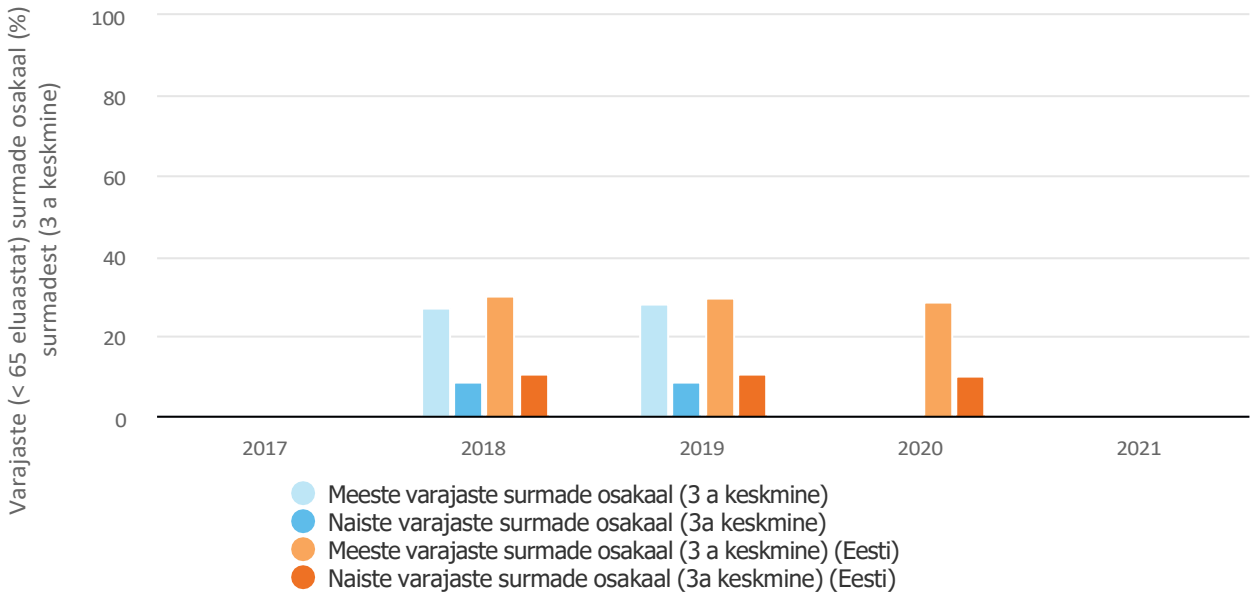

	2017	2018	2019	2020	2021
Meeste varajaste surmade osakaal (3 a keskmine)		27,0	27,7		
Naiste varajaste surmade osakaal (3a keskmine)		8,7	8,5		
Meeste varajaste surmade osakaal (3 a keskmine) (Eesti)		29,9	29,6	28,6	
Naiste varajaste surmade osakaal (3a keskmine) (Eesti)		10,3	10,2	10,0	

Joonis 1.2.5.a Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade osakaal

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U

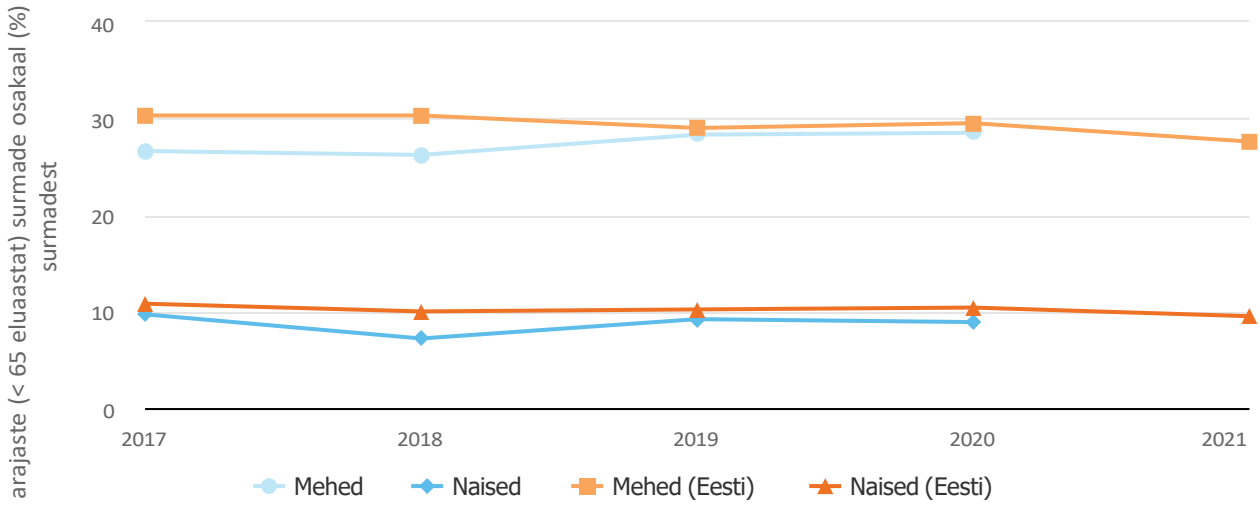

	2017	2018	2019	2020	2021
Mehed	26,6	26,2	28,3	28,5	
Naised	9,7	7,2	9,2	8,9	
Mehed (Eesti)	30,3	30,3	29,0	29,5	27,6
Naised (Eesti)	10,8	10,0	10,2	10,4	9,5

Joonis 1.2.5.b Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade osakaal

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U

Analüüs

Varajase suremuse määr Tartu maakonnas on madalam kui Eestis keskmiselt. Nõo valla kohta andmed puuduvad.

1.2.6 Maakonna elanike oodatav eluiga

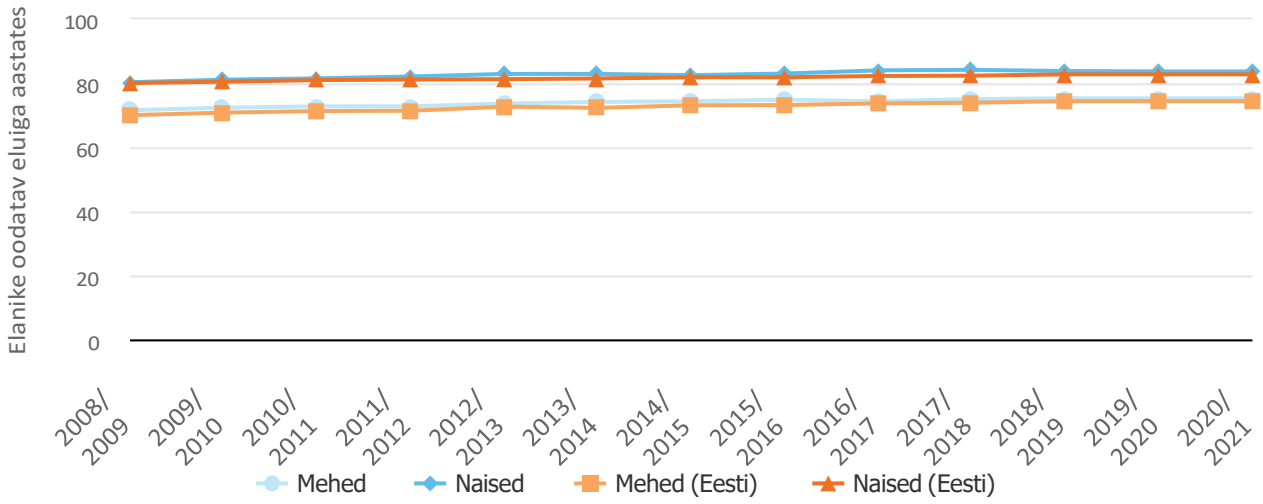

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Mehed	71,6	72,4	72,8	72,8	73,7	74,2	74,4	74,9	74,4	75,1	75,3	75,3	75,3
Naised	80,3	81,1	81,5	82,1	82,9	82,9	82,5	83,0	84,0	84,2	83,8	83,7	83,7
Mehed (Eesti)	70,0	70,8	71,3	71,4	72,7	72,3	73,1	73,2	73,7	73,9	74,4	74,4	74,4
Naised (Eesti)	80,1	80,5	81,0	81,2	81,3	81,5	81,9	81,9	82,3	82,4	82,8	82,8	82,8

Joonis 1.2.6.a Maakonna elanike oodatav eluiga. Elanike oodatav eluiga

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel OE0452

Tartumaa elanikkonna keskmine oodatav eluiga on umbes aasta võrra kõrgem võrreldes Eesti keskmisega, vastavad väärtused Tartumaa ja Eesti mehed: tõus 74,4 aastalt 75,3 ja naised vastavalt 82,8 aastalt 83,7 aastale.

1.2.7 Maakonna elanike tervena elatud aastad

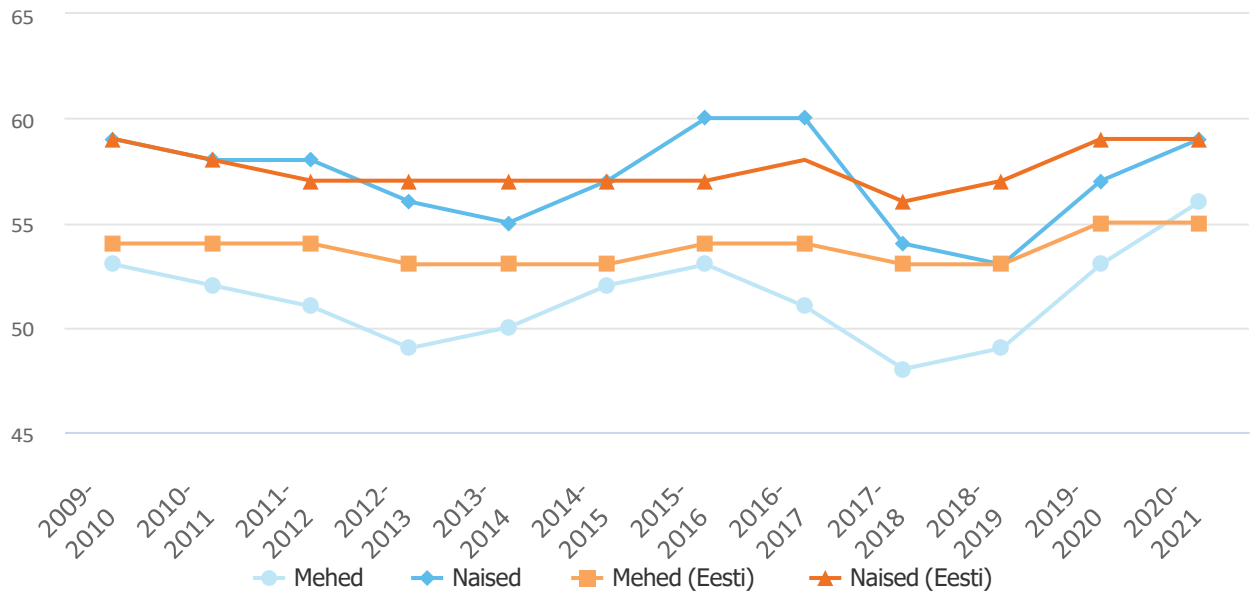

	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Mehed	53	52	51	49	50	52	53	51	48	49	53	56
Naised	59	58	58	56	55	57	60	60	54	53	57	59
Mehed (Eesti)	54	54	54	53	53	53	54	54	53	53	55	55
Naised (Eesti)	59	58	57	57	57	57	57	58	56	57	59	59

Joonis 1.2.7.a Maakonna elanike tervena elatav eluiga

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TE753

Sünnimomendist tervena elada jäänud aastate osas jääb Tartumaa oluliselt alla Eesti keskmisest. Tartu maakonnas on meeste tervena elatav eluiga 53,5 aastat, Eesti keskmine on 54,7 aastat. Naiste osas on sama olukord, 56,9 aastat maakonnas, 58 aastat vabariigi keskmine.

1.2.8 Maakonna elanike hinnang oma tervisele

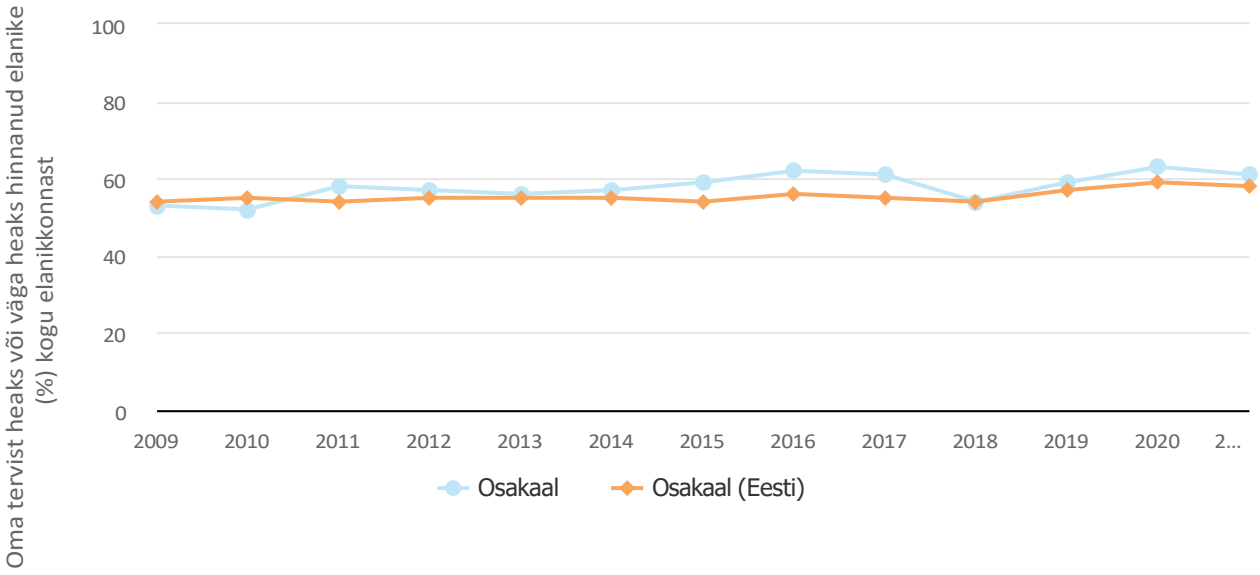

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Osakaal	53	52	58	57	56	57	59	62	61	54	59	63	61
Osakaal (Eesti)	54	55	54	55	55	55	54	56	55	54	57	59	58

Joonis 1.2.8.a Maakonna elanike hinnang oma tervisele

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TH88

Tartu maakonna elaniku enesehinnang tervisele on pigem hea ja väga hea ning sarnane Eesti elanike hinnanguga oma tervisele. Nõo valla tervise- ja turvalisuse valdkonna küsimustiku kohaselt (lisa 1) hindas küsitluses osalenutest 65% oma tervise väga heaks või heaks. 32,5% hindas oma terviseseisundit keskmiseks.

1.2.9 Uppunud

Tabel 1.2.9.1 Uppunud. Uppunute arv aastate lõikes

	2018	2019	2020	2021
Uppunuid	0	0	0	0

Allikad: Päästeameti statistikat , Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel UP03

Analüüs

Nõo vallas viimastel aastatel uppunuid ei ole olnud. Veeohutusalane ennetustöö on olnud järjepidev.

1.2.10 Tulekahjud

Nõo vallas ei olnud 2022 a. ühtegi tulekahjudes hukkunut. Eelneva 5 aasta jooksul on aga Nõo vallas hukkunud tulekahjudes 6 inimest, mis on valla väikest rahvaarvu arvestades väga kõrge näitaja. Lisaks on nende aastate jooksul saanud 2 inimest tulekahjudes ka vigastada.

	2017	2018	2019	2020	2021
Tulekahjusid eluhoonetes kokku	1	5	1	1	3
Tulekahjudes hukkunuid kokku	1	2	2	0	1

Põhjused, mis on tekitanud hoonetes tulekahjusid:

	2018	2019	2020
Hooletus lahtise tule kasutamisel	2	0	0
Hooletus suitsetamisel	0	1	0
Hooletus kütteseadmete kasutamisel	2	0	0
Rike elektriseadmes	0	0	1
Rike kütteseadmes	1	0	0
Tekkepõhjus kindlaks tegemata	0	0	2

Väljakutsete põhjused Nõo vallas aastate lõikes:

	2017	2018	2019	2020	2021
Tulekahjud	13	19	18	13	15
Õnnetused veekogul	0	0	1	1	1
Liiklusõnnetused	15	6	12	9	8
Raudteeõnnetused	0	0	0	1	0
Ohu likvideerimine	9	6	22	11	15
Gaasiline reostumine	1	0	1	0	0
Keemiline reostumine	0	0	0	0	1
Naftasaadustega reostumine	0	0	0	2	0
Abitus seisundis inimene	1	0	1	1	1
Abitus seisundis loom/lind	3	4	1	3	3
Ametkondliku abi osutamine	3	6	3	5	5
ATS valeväljakutsete arv	23	12	9	6	13

1.2.11 Rahvastiku tervise seisund. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Sünnimomendist tervena elada jäänud aastate osas jääb Tartumaa oluliselt alla Eesti keskmisest.

Nõo valla rahvastiku tervise seisund on lähedane Eesti keskmisele, pigem hea, kuid selle paranemisele tuleb kaasa aidata. Nõo valla elanike terviseteadlikkus on aastatega paranenud. Valla elanike seas läbi viidud Nõo valla tervise- ja turvalisuse valdkonna küsimustik (lisa 1) näitab inimeste teadlikkuse tõusu oma tervisekäitumise osas. Jätkuvalt tuleb tegeleda inimeste tervisekäitumise alase teadlikkuse tõstmisega. Oluline on soetada AED-aparaat (elustamisaparaat) vähemalt Nõo spordihoonesse ja Nõo kultuurimajja, et tagada vajadusel inimese elustamine kiirabi saabumiseni.

TUGEVUSED

- Nõo alevikus on avalik supluskoht, mida külastab arvestatav hulk inimesi ka lähivaldadest. Uppunuid viimastel aastatel ei ole. Omavalitsus koostöös Päästeametiga on paigaldanud nõuetekohased infotahvlid koos päästevahenditega.
- Terviseteadlikkus elanike seas on paranenud, mida näitab läbi viidud Nõo valla tervise- ja turvalisuse valdkonna küsimustik (lisa 1).
- Nõo valla tervisemeeskonna, Nõo Spordikooli ja noortekeskuse eestvedamisel on läbi viidud mitmeid tervistedendavaid üritusi.

NÕRKUSED

- Nõo valla väikest rahvaarvu arvestades on tulekahjudes hukkunute näitaja väga kõrge.
- On inimesi, kelle turvalisuse- ja terviseteadlikkus on madal.
- Nõo vallavalitsuses ja selle hallatavates asutustes ei ole ühtegi AED-aparaati.

1.3 Haavatavad sihtrühmad

1.3.1 Vähenenud töövõimega inimesed

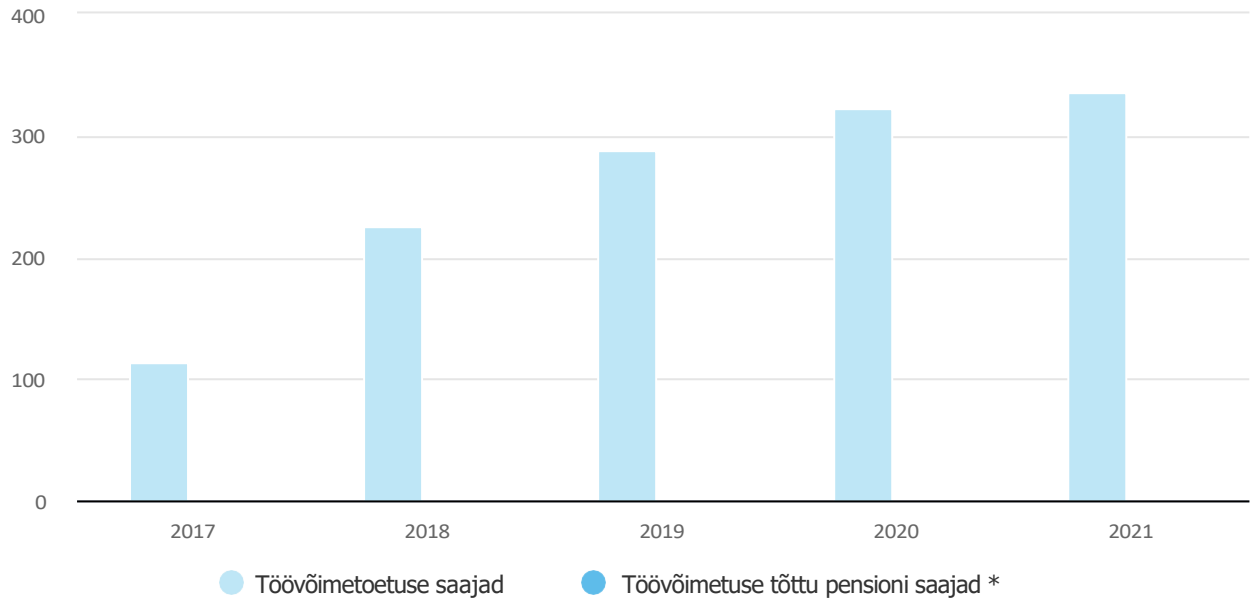

Joonis 1.3.1.a Töövõimetoetuse saajad ning töövõimetuse tõttu pensioni saajad

Allikad: Töötukassa andmed:, https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoime-hindamine, https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoimetoetus, Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (vana süsteem)

Töövõimetoetuse saajate arv Nõo vallas 2017-2021 on kasvutrendis. Aastal 2021 oli Nõo vallas töövõimetoetust saavaid isikuid statistikaameti andmetel 146.

Töövõimetoetust saavad taotleda Eesti Töötukassa kaudu isikud alates 16. eluaastast kuni pensionieani.

1.3.2 Puudega inimesed

Puudega inimesed domineeriva puude liigi järgi

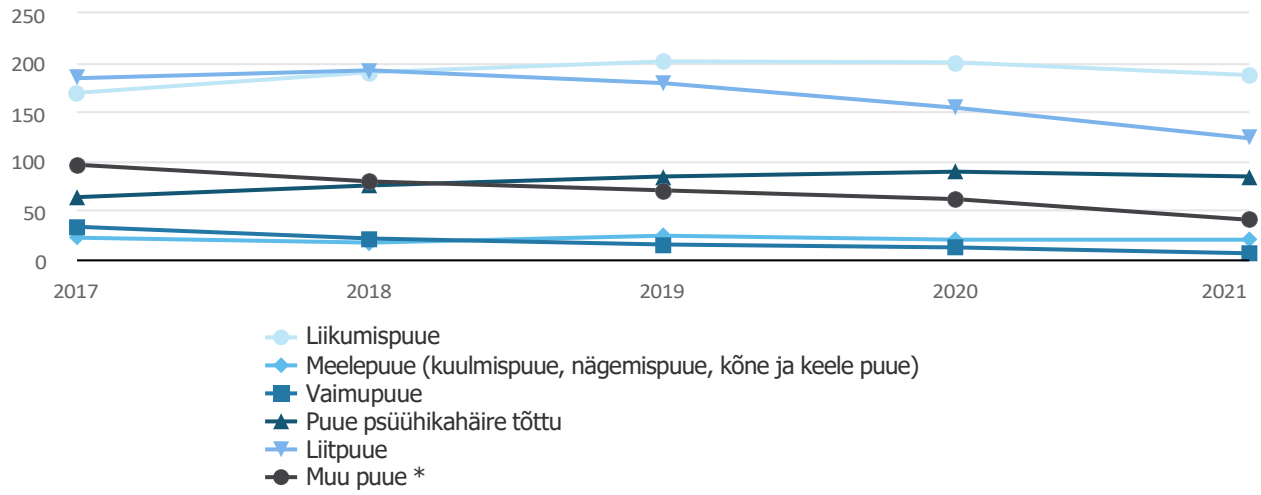

	2017	2018	2019	2020	2021
Liikumispuue	169	190	201	200	187
Meelepuue (kuulmispuue, nägemispuue, kõne ja keele puue)	22	17	24	20	20
Vaimupuue	33	21	15	12	6
Puue psüühikahäire tõttu	63	75	84	89	84
Liitpuue	184	192	179	154	123
Muu puue *	96	79	70	61	40

Joonis 1.3.2.a Puudega inimesed domineeriva puude liigi järgi

Puudega inimesed puude raskusastme ja vanuserühma järgi aasta lõpu seisuga

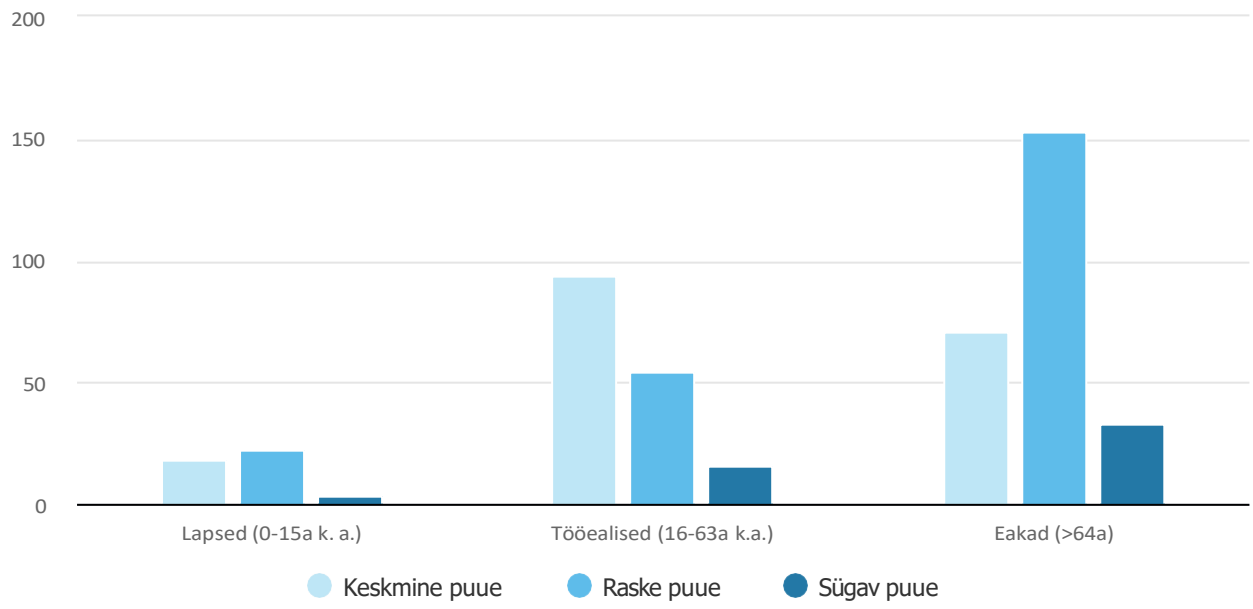

	Lapsed (0-15a k. a.)	Tööealised (16-63a k.a.)	Eakad (>64a)
Keskmine puue	18	94	71
Raske puue	22	54	153
Sügav puue	3	16	33

Joonis 1.3.2.b Puudega inimesed puude raskusastme ja vanuserühma järgi aasta lõpu seisuga

Nõo vallas on inimestele määratud puuete arv aastate 2017 kuni 2021 lõikes kõigis vanuseastmetes vähenenud. Nii lastele, tööealistele kui eakatele on kõige enam määratud rasket puuet. Eakatele on kõige enam määratud liikumispuuet, tööealistele ja lastele psüühikahäiret. Puuete arv tööealistele ja eakatele on vähenenud eelkõige riikliku hindamismetoodika muutumise tõttu.

1.3.3 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed

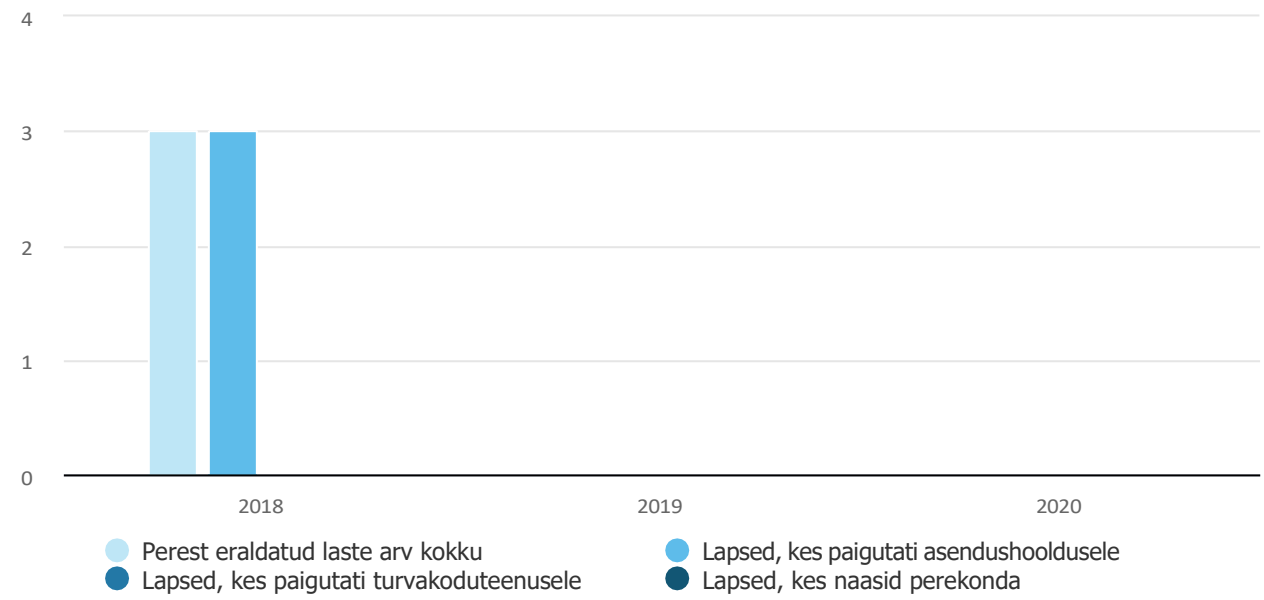

Joonis 1.3.3.a Lapsed, kes eraldati perest (aasta jooksul)

Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas, KOV

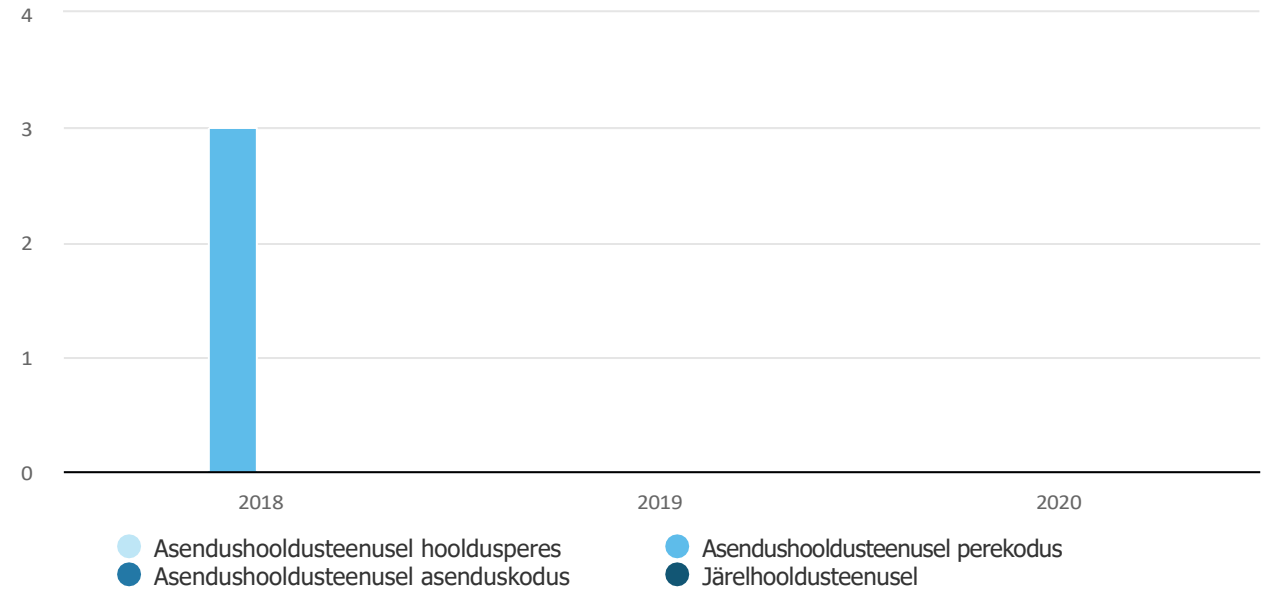

Joonis 1.3.3.b Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamine (aasta jooksul)

Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas, KOV

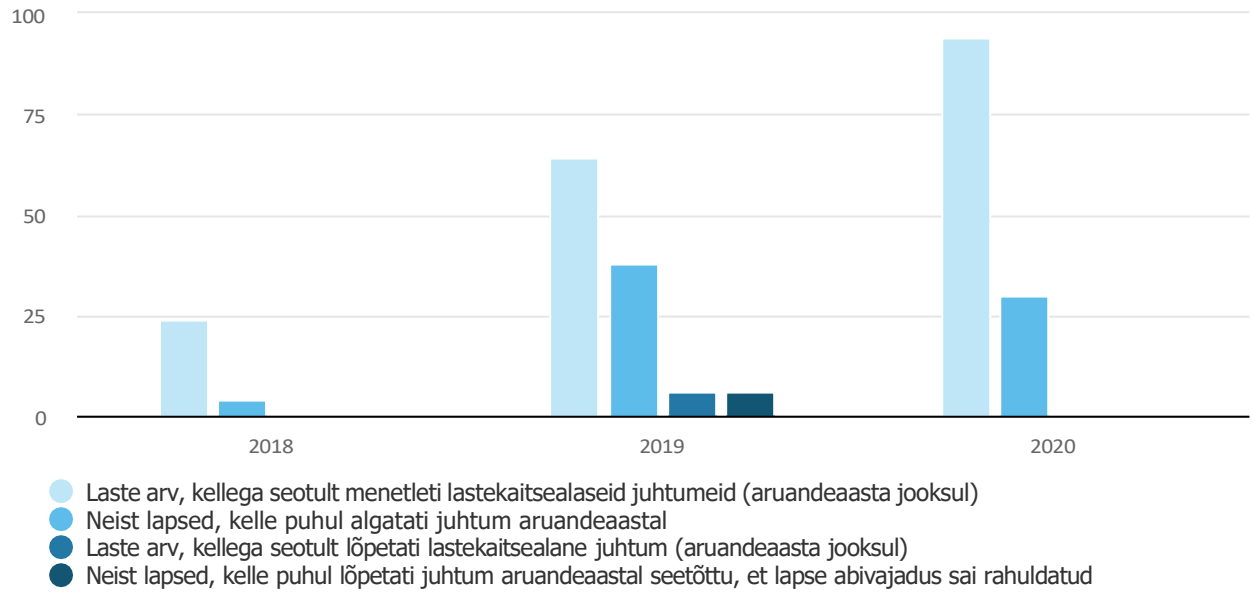

Joonis 1.3.3.c Lastekaitsealased juhtumid

Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas, KOV

Nõo vallas on lastekaitsealaste juhtumite arv aasta-aastalt tõusnud, mis võib tuleneda muuhulgas sellest, et lastekaitsespetsialisti ametisse asumisega on valdkond tõusnud rohkem fookusesse. Lõpetatud juhtumitest on abivajaduse rahuldamisega lõpetatud 28%.

2018. aastal eraldati ühest perest kolm last ja paigutati kohtumääruse alusel SA Elva Laste- ja Perekeskusesse asendushooldusteenusele perekodus.

2021. aasta eraldati perest 1 laps ja paigutati kohtumääruse alusel SA Elva Laste- ja Perekeskusesse asendushooldusteenusele asenduskodus.

Järelhooldusteenusel ei ole olnud aastatel 2017-2021 ühtegi noort.

1.3.4 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte

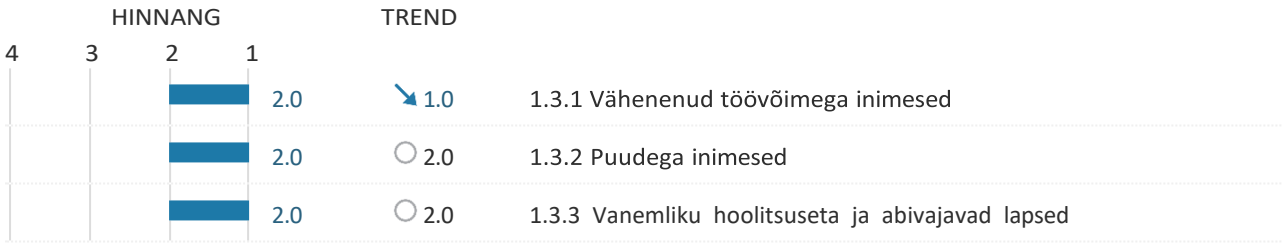

Kokkuvõte:

Nõo vallas on erinevad sihtgrupid läbi sotsiaaltoetuste ja -teenuste toetatud.

Lastekaitsealaste juhtumite arv on aasta-aastalt tõusnud, lastekaitsespetsialist ametisse asumisega on valdkond tõusnud rohkem vallas fookusesse.

Inimestele määratud puuete arv aastate 2017 kuni 2021 lõikes kõigis vanuseastmetes on vähenenud.

TUGEVUSED

- Lastekaitsespetsialisti olemasolu.
- Järelhooldusteenusel ei ole olnud aastatel 2017-2021 ühtegi noort.
- Nõo vallas on erinevad sihtgrupid toetatud.

NÕRKUSED

- Töövõimetoetuse saajate arv Nõo vallas 2017-2021 on kasvutrendis.

1.4 Tööturg

1.4.1 Registreeritud töötus

Tabel 1.4.1.1 Registreeritud töötus. Registreeritud töötute arv aastate lõikes

	2018	2019	2020	2021
Töötute arv	71	83	109	119

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TT064
Töötukassa andmed

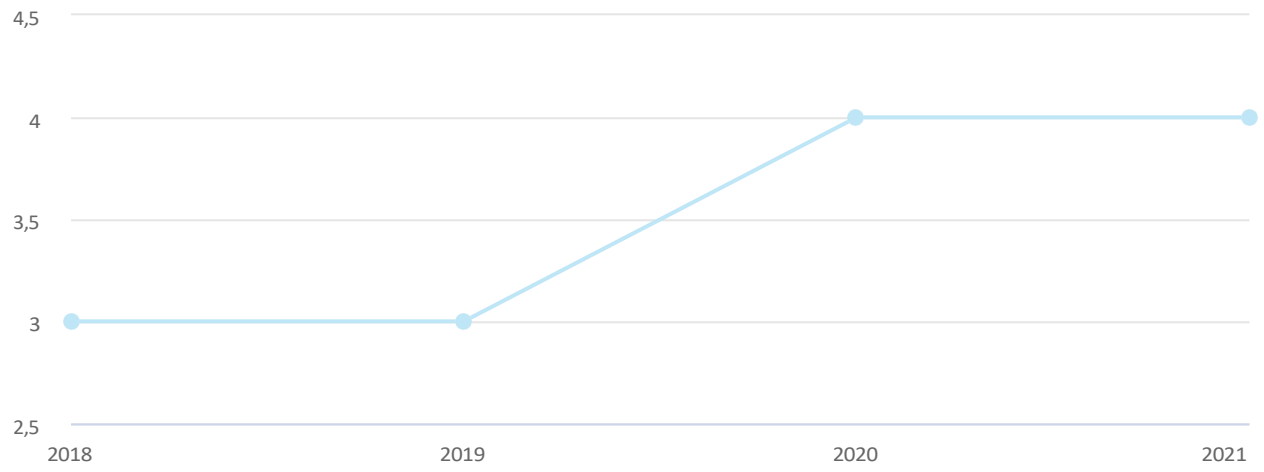

	2018	2019	2020	2021
Töötuse määr (%)	3	3	4	4

Joonis 1.4.1.a Registreeritud töötus. Registreeritud töötuse määr aastate lõikes

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TT064
Töötukassa andmed

Registreeritud töötute arv Nõo vallas (valla territooriumi 16+ elanikkonna seas) on perioodil 2013-2021 olnud kasvutrendis. Töötuse madalperioodi võib märgata aastast 2013 kuni 2018. aasta keskpaigani (keskmiselt 60 töötut), kuid 2018. aasta teises pooles ja 2019. aastal on kasv toimunud stabiilselt (keskmiselt 70 töötut). 2020 aasta keskpaigas on teinud töötuse kasv hüppelise sammu olles aastatel 2020-2021 keskmiselt 112 töötut, jäädes siiski võrdluses maakonna töötuse tasemega madalamaks.
Trendide tulemusel on töötuse tase Nõo vallas mõnevõrra madalam (4%) kui Tartu maakonnas (5,4%) ja Lõuna-Eestis (5,6%).

Noorte vanusrühmas 16-24 töötus ei ole suuresti tõusnud, olles 2013. aastal 11 ja 2021. aastal 14. 25-54 aastaste seas on see number küll tõusvat trendi näidanud, olles 2013. aastal 48 ja 2021. aastal 77 inimest.
Kasvanud on ka 55-65 aastaste töötute arv 11 isikult 2013. aastal kuni 28 isikuni 2021. aastal. Selles vanusrühmas töötute arvu kasv on olnud sarnaselt kiire kõigis Tartumaa omavalitsustes ja väga lähedane naaberüksuste töötuse määraga.

Registreeritud töötute arv on tõusuteel nii vallas, kui ka mujal Eestis. Palgatöötaja kuu keskmine brutotulu on tõusnud. Töötusele on avaldanud mõju pandeemia, mille tõttu majutus-, toitlustus- ja meelelahutussektori tähtsus majanduses mõneks ajaks väheneb. Ühiskonna tasandil võimendab kriis varanduslikku ja tehnoloogilist ebavõrdsust. Digioskuste olulisus on kasvanud ja kaugtöö tegemise võimalused suurenenud.

1.4.2 Palgatöötajate keskmine brutotulu

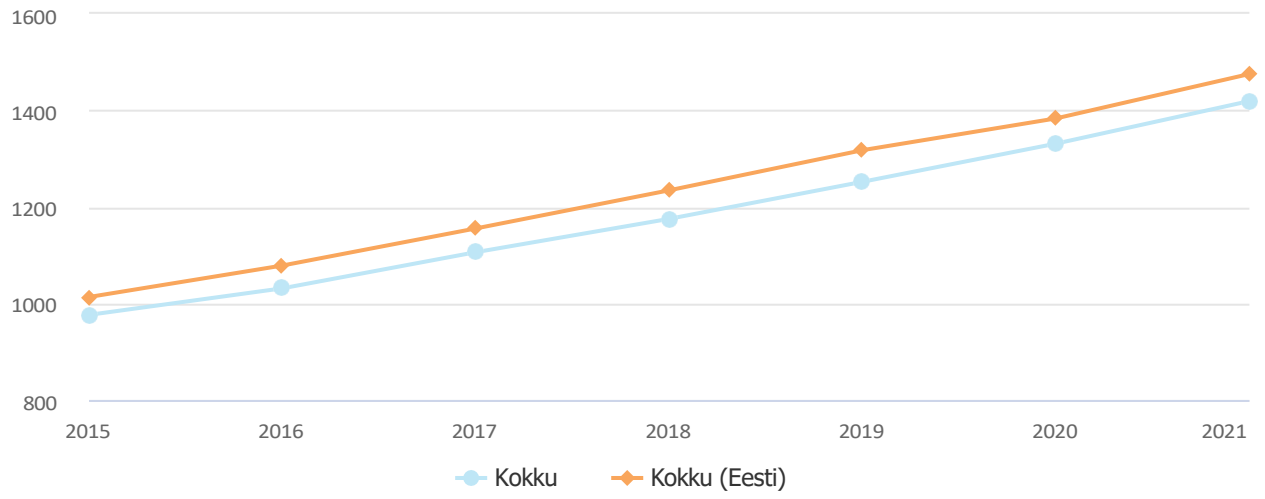

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	976	1031	1106	1175	1252	1331	1419
Kokku (Eesti)	1013	1078	1155	1234	1317	1383	1475

Joonis 1.4.2.a Palgatöötajate keskmine brutotulu (eurodes). Palgatöötajate keskmine brutotulu „kokku“ aastate lõikes

Allikad: Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004

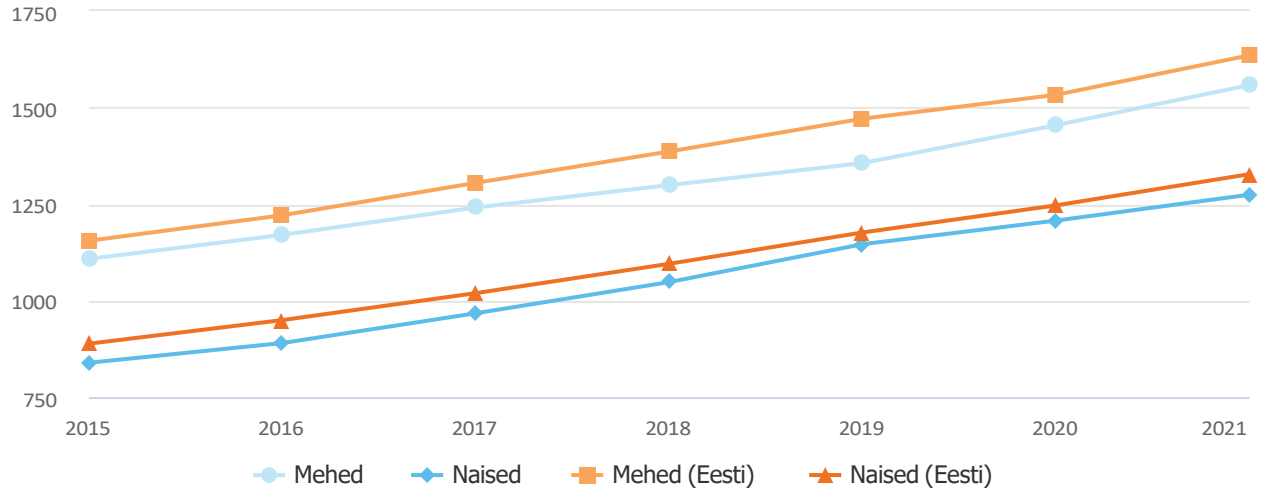

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mehed	1108	1170	1241	1299	1356	1454	1558
Naised	839	890	967	1048	1146	1207	1274
Mehed (Eesti)	1155	1221	1305	1386	1471	1533	1635
Naised (Eesti)	888	949	1019	1095	1176	1246	1327

Joonis 1.4.2.b Palgatöötajate keskmine brutotulu võrreldes Eesti keskmisega. Palgatöötajate keskmine brutotulu mehed/naised aastate lõikes

Allikad: Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004

Võrreldes Eesti keskmise brutotasuga on Nõo valla elanike keskmine töötasu nii meestel kui ka naistel madalam. Brutotasu on aasta-aastalt tõusnud, kuid ei ole jõudnud järgi Eesti keskmisele brutotasule.

1.4.3 Sooline palgalõhe

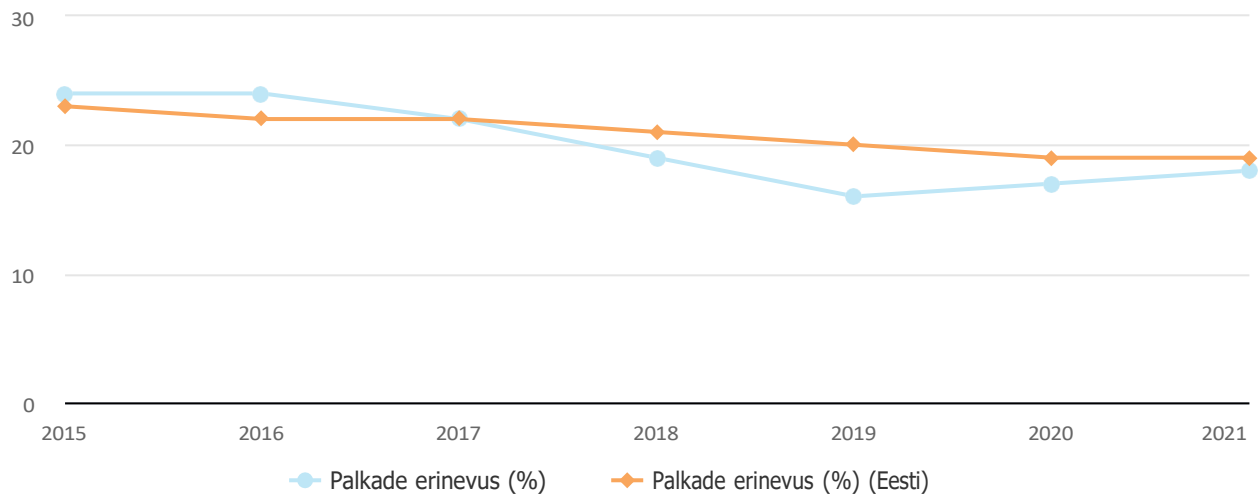

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Palkade erinevus (%)	24	24	22	19	16	17	18
Palkade erinevus (%) (Eesti)	23	22	22	21	20	19	19

Joonis 1.4.3.a Sooline palgalõhe. Meeste ja naiste kuukeskmise brutotulu erinevuse protsent aastate lõikes

Allikad: Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004

Meeste ja naiste palgalõhe on vallas 2021. aasta seisuga 18%. See on lähedane Eesti keskmisele väärtusele.

Võrreldes Eesti keskmisega on Nõo vallas alates 2015. aastast palgalõhe meeste ja naiste vahel vähenenud kuni aastani 2019, mil see oli 16 protsenti. Alates 2020. aastast on palgalõhe tõusutrendis, aastaks 2021 on see tõusnud 18 protsendini.

1.4.4 Majanduslik aktiivsus

Tabel 1.4.4.1 Majanduslik aktiivsus. Aastate ja ettevõtte suuruse (mikro, väike, kesk, suur) lõikes

	2017	2018	2019	2020	2021
Mikroettevõte (0-9 töötajat)	275	301	296	302	320
Väikeettevõte (10-49 töötajat)	9	10	14	12	11
Keskettevõte (50-249 töötajat)	2	1	1	2	2
Suurettevõte (üle 250 töötaja)	0	0	0	0	0

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel ER032

Nõo vallas on ettevõtluse arenguks piisavalt perspektiivi. Mikroettevõtete arvu suurenemine näitab, et piirkonnas on ettevõtlikke inimesi, kes eelistavad ise olla ettevõtjad. 2021. aasta seisuga Nõo vallas suurettevõtted (250 töötajat) puuduvad. Ettevõtteid 1000 elaniku kohta oli 2021. aastal 77.

1.4.5 Tööturg. Kokkuvõte

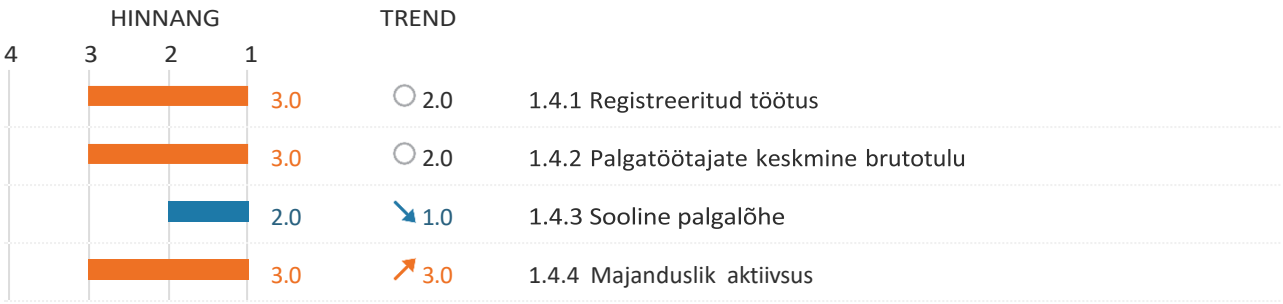

Kokkuvõte:

Nõo vallas on registreeritud töötute arv suhteliselt madal, kuna asume kahe tõmbekeskuse, Tartu linna ja Elva valla, vahel.

Nõo valla elanikel on võimalik tööd leida lisaks oma valla ettevõtetes ka naaberomavalitsustes. Tööränne toetab hea infrstruktuur. Ettevõtete arvu suurenemine näitab, et piirkonnas on ettevõtlikke inimesi, kes eelistavad ise olla ettevõtjad.

Nõo valla elanike keskmine brutotasu on võrreldes Eesti keskmisega küll madalam, aga stabiilses tõusutrendis. Alates 2020. aastast on naiste ja meeste vaheline palgalõhe tõusutrendis, aastaks 2021 oli see tõusnud 18 protsendini.

TUGEVUSED

- Nõo valla asukoht soosib töökohtade loomist ja ettevõtluse arengut.

- Nõo vald asub kahe tõmbekeskuse, Tartu linna ja Elva valla vahel, mis soodustab vallaelanikel töökohtade leidmist.

- Nõo valla elanike keskmine brutotasu on võrreldes Eesti keskmisega stabiilses tõusutrendis.

NÕRKUSED

- Nõo vallas on sooline palgalõhe kasvutrendis.

- Vallas puuduvad suurettevõtted

- Valla keskusest kaugemal elavatel inimestel on tööl käimine raskendatud, kuna piirkondades on ühistransport ebaühtlane.

1.5 Kuritegevus

1.5.1 Väärteod KOV'is

Tabel 1.5.1.1 Väärteod KOV`s

	2017	2018	2019	2020	2021
Avaliku korra rikkumised (KarS § 262)	1	2	0	0	0
Alkoholiseaduse rikkumised	2	0	3	0	0
Alaealiste uimastite tarvitamisega seotud väärteod (sh alkoholiseaduse rikkumised, narkoväärteod (NPALS) ja tubakaseaduse rikkumised)	3	1	4	2	0
Joobes juhtimised (liiklusseadus § 224)	8	13	3	10	7

Allikad: PPA

Avaliku korra rikkumise väärtegude (KarS § 262) arv vallas on harv, mistõttu ei ole võimalik antud näitajate puhul konkreetset trendi välja tuua.

Alaealiste uimastite tarvitamisega seotud väärtegude (sh alkoholiseaduse rikkumised, narkoväärteod (NPALS) ja tubakaseaduse rikkumised) puhul on mõtestatud ennetustöö kandnud vilja. Kandvat rolli mängib siinkohal politsei, lastekaitse, noortekeskuse, haridusasutuste, kohaliku omavalitsuse operatiivne koostöö, mille raames kaasatakse võrgustikutöösse ka lapsevanemad.

Alkoholijoobes juhtimise (LS § 224) juhtumite puhul ei ole perioodil 2017-2021 trendi võimalik täheldada. Juhtumite suhtarvude alusel on alkoholijoobes juhtimine Nõo vallas probleem, oluline on siinkohal silmas pidada, et Nõo valda läbib transiitmaantee (Jõhvi-Tartu-Valga mnt).

1.5.2 Perevägivalla/lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid

Tabel 1.5.2.1 Perevägivalla/lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid. Registreeritud KarS § 121 lg 2 p 2 kuritegude arvud

	2017	2018	2019	2020	2021
Lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid	4	7	7	6	3

Allikad: Politsei- ja piirivalveamet (andmepäring)

Lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumite arv on viimastel aastatel vähenenud. Olulised märksõnad on inimeste kasvav teadlikkus, mis aitab järjest enam tuua nähtavale või ära hoida lähisuhtevägivalla juhtumeid, pöördumise käik ning asutustevaheline võrgustikutöö (Politsei- ja Piirivalveamet, kohalik omavalitsus, Sotsiaalkindlustusamet, ohvriabi jms).

1.5.3 Kuritegevus. Kokkuvõte

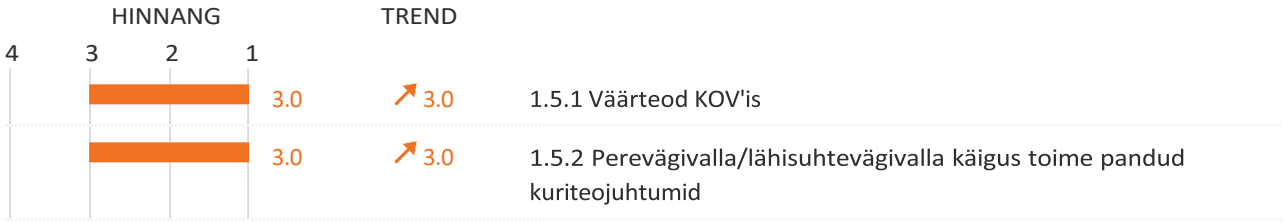

Kokkuvõte:

Lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumite arv on viimastel aastatel vähenenud.

Avaliku korra rikkumise väärtegude (KarS § 262) arv vallas on harv.

Olukord on aastatega paranenud tänu järjepidevale ennetustööle ja koostöövõrgustikule erinevate osapoolte vahel.

TUGEVUSED

- Avaliku korra rikkumise väärtegude (KarS § 262) arv vallas on harv.
- Alaealiste uimastite tarvitamisega seotud väärtegude (sh alkoholiseaduse rikkumised, narkoväärteod (NPALS) ja tubakaseaduse rikkumised) puhul on mõtestatud ennetustöö kandnud vilja.
- Lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumite arv on viimastel aastatel vähenenud.

NÕRKUSED

- Juhtumite suhtarvude alusel on alkoholijoobes juhtimine Nõo vallas probleem, oluline on siinkohal silmas pidada, et Nõo valda läbib transiitmaantee (Jõhvi-Tartu-Valga mnt).

Koondhinnang olukorrale

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
1.1 Demograafiline olukord	3.2 Pigem hea	2.2 Stabiilne
1.2 Rahvastiku tervise seisund	2.5 Pigem hea	2.2 Stabiilne
1.3 Haavatavad sihtrühmad	2.0 Pigem halb	1.7 Stabiilne
1.4 Tööturg	2.8 Pigem hea	2.0 Stabiilne
1.5 Kuritegevus	3.0 Pigem hea	↗ 3.0 Paranemas
Keskmine:	2.7 Pigem hea	2.2 Stabiilne

Kokkuvõte:

1.1 Demograafiline olukord

Viimase 15 aasta jooksul on rahvaarv valla territooriumil kasvanud. 2022. aastal saabus valda elama 270 inimest, sealhulgas välismaalt saabus 49 inimest. Nõo valla elanike seas on sündimus suurem kui suremus. Tartu ja Elva lähedus ning uute elamute valmimine on toonud juurde uusi elanikke. See omakorda on tekitanud vajaduse uute kooli- ja lasteaiakohtade loomiseks ning teiste avalike teenuste järele.

1.2 Rahvastiku tervise seisund

Sünnimomendist tervena elada jäänud aastate osas jääb Tartumaa oluliselt alla Eesti keskmisest.

Nõo valla rahvastiku tervise seisund on lähedane Eesti keskmisele, pigem hea, kuid arenguruumi on. Nõo valla elanike terviseteadlikkus on aastatega paranenud. Valla elanike seas läbi viidud Nõo valla tervise- ja turvalisuse valdkonna küsimustik (Lisa 1) näitab inimeste teadlikkuse tõusu oma tervisekäitumise osas. Jätkuvalt tuleb tegeleda inimeste tervisekäitumise alase teadlikkuse tõstmisega.

1.3 Haavatavad sihtrühmad

Nõo vallas on erinevad sihtgrupid läbi sotsiaaltoetuste ja -teenuste toetatud.

Lastekaitsealaste juhtumite arv on aasta-aastalt tõusnud, kuid lastekaitsespetsialisti ametisse asumisega on valdkond tõusnud rohkem vallas fookusesse.

Inimestele määratud puuete arv aastate 2017 kuni 2021 lõikes kõigis vanuseastmetes on vähenenud.

1.4 Tööturg

Nõo vallas on registreeritud töötute arv suhteliselt madal, kuna asume kahe tõmbekeskuse, Tartu linna ja Elva valla, vahel.

Nõo valla elanikel on võimalik tööd leida lisaks oma valla ettevõtetes ka naaberomavalitsustes. Töörännet toetab hea infrstruktuur. Ettevõtete arvu suurenemine näitab, et piirkonnas on ettevõtlikke inimesi, kes eelistavad ise olla ettevõtjad.

Nõo valla elanike keskmine brutotasu on võrreldes Eesti keskmisega küll madalam, aga stabiilses tõusutrendis. Alates 2020. aastast on naiste ja meeste vaheline palgalõhe tõusutrendis, aastaks 2021 oli see tõusnud 18 protsendini.

1.5 Kuritegevus

Lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumite arv on viimastel aastatel vähenenud.

Avaliku korra rikkumise väärtegude (KarS § 262) arv vallas on harv.

Olukord on aastatega paranenud tänu järjepidevale ennetustööle ja koostöövõrgustikule erinevate osapoolte vahel.

TUGEVUSED

- Rahvaarv kasvab igal aastal seoses elamute ehitustega.
- Arvestades, et Nõo vald on väikese elanike arvuga võrreldes teiste Eestimaa valdadega, on lihtsam infot levitada elanike hulgas.
- Seoses Nõo valla tervisemeekonna, Nõo spordikooli ja noortekeskuse aktiivse tegevusega on Nõo valla elanike terviseteadlikkus aastatega paranenud. Lisaks on Nõo vald panustanud tervist edendava keskkonna loomisele.

NÕRKUSED

- Sünnimomendist tervena elada jäänud aastate osas jääb Tartumaa oluliselt alla Eesti keskmises.
- Lastekaitsealaste juhtumite arv on aasta-aastalt tõusnud.

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused

2.1 Turvaline elukeskkond

2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus

	2017	2018	2019	2020	2021
Nõuetele vastava joogiveega varustatud elanike arv	2279		2853	2349	2929
Nõuetele vastava joogiveega varustatud elanike osakaal (%)	55,00		66,00	54,00	67,00

Joogivee kvaliteet on mikrobioloogiliste, keemiliste ja indikaatornäitajate osas nõuetele vastav terves Nõo vallas: Nõo, Tõravere, Vissi, Meeri, Nõgiaru ja Luke reoveekogumisaladel ning Uuta ja Vissi küladesse ulatuval Elva reoveekogumisalal. Reoveekogumisaladel on kinnistute omanikud valdavalt liitunud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga.

Et kindlustada elanikonnale laialdasemalt ohutu ja tervisliku joogiveega varustamine läbi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, on vajalik suurematesse endistesse suvilapiirkondadesse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine (Meeri, Illi ja Voika piirkond). Nõo valla arengukavas on avaliku ruumi ja taristu valdkonnas üheks strateegiliseks eesmärgiks (alameesmärk 1.1.3) ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni kättesaadavus võimalikult paljudele elanikele. Nimetatud piirkondades kogutakse reovesi hinnanguliselt valdavalt kogumismahutitesse ning veetakse välja, mis on elanikele kulukas. Kasutusel on ka omapuhastid, kuid hoonestatuse kompaktsus (krundid liiga väikesed) ei võimalda tihtipeale rajada nendesse piirkondadesse kaasaegseid lokaalseid omapuhasteid. Vanad mahutid võivad lekkida ning reovesi jõuab põhjavette ja sealt joogiveekaevudesse. Hinnanguliselt on Nõo vallas arvestatav hulk majapidamisi, kus reovee kogumisvõimalus üldse puudub.

Hajaasustusega piirkondades elavatel peredel, kellel puudub ühisveevärk ja -kanalisatsioon, on võimalik Hajaasustuse programmi raames taotleda toetust nii lokaalse veesüsteemi (salvkaev, puurkaev) kui ka kanalisatsioonisüsteemi rajamiseks.

2.1.2 Suplusvee kvaliteet

Nõo valla territooriumil on üks ametlik supluskoht – Nõo Veskijärv. Enne suplushooaja avamist teostab vallavalitsus supluskoha hooldamise ja korrastamise. Suplushooajal on suplusala tähistatud poidega, varustatud riietuskabiinide, tualettruumide ning prügiurnidega. Suplushooajal 1. juunist kuni 31. augustini teostab Nõo vallavalitsus suplusvee seiret, mille raames võetakse suplusveest 1 kord kuus veeproovid tähtsamate kvaliteedinäitajate osas. Suplusvee kvaliteet on läbi aastate olnud väga hea.
Supluskohas ei ole ei korraldatud rannavalvet, mistõttu tuleb olla eriti tähelepanelik.
Lisaks Nõo Veskijärvele tegeletakse ka Tõravere alevikus asuvate tiikide (suur ja keskmine tiik) ümbruse maa-ala hooldamise ja korrastamisega (ei ole prügiurne, pinke, poisid ja kabiine) ja suplusvee seirega.

2.1.3 Veeohutuse alane ennetustöö

Hinnangud

Veekogude ohutus	Nõo vallas on suuremad järved Suur Karujärv, Väike Karujärv, Vissi, Suur-Umbjärv, Luke Vanajärv, Väike-Umbjärv. Paisjärvi on kolm: Viinamärdi, Voika ja Nõo Veskijärv. Nõo valla piiril asuvad Keeri ja Viisjaagu järv. Nõo valla territooriumil on üks ametlik supluskoht - Nõo Veskijärv. Enne suplushooaja avamist teostab vallavalitsus supluskoha hooldamise ja korrastamise. Suplushooajal on suplusala tähistatud poidega, varustatud riietuskabiinide, tualettruumide ning prügiurnidega. Suplushooajal 1. juunist kuni 31. augustini teostab vallavalitsus suplusvee seiret, mille raames võetakse suplusveest 1 kord kuus veeproovid tähtsamate kvaliteedinäitajate osas. Pikaajaline hinnang suplusvee kvaliteedile on väga hea. Vastavalt rahvatervise seadusele teostab Terviseameti Lõuna talitus riiklikku järelevalvet Veskijärve supluskoha suplusvee valdkonnas. Ametliku supluskohaga ei kaasne rannavalvet, mistõttu tuleb olla eriti tähelepanelik. Päästeamet on suplusalale paigaldanud infotahvli koos päästerõngaga. Infotahvlil on teave veekogu ohtudest ning päästerõnga kasutamise ja hädaabinumbrile helistamise õpetus. Lisaks Nõo Veskijärvele tegeleb vallavalitsus ka Tõravere alevikus asuvate tiikide (suur ja keskmine tiik) ümbruse maa-ala hooldamise ja korrastamisega (prügiurnid, pingid, poisid ja kabiine ei ole) ning suplusvee seirega perioodil 1. juuni kuni 31. august. Suplusvee kvaliteedi pikaajaline hinnang suplusvee kvaliteedile on väga hea. Paaril viimasel aastal on tähendatud suplusveest tingitud nahalöövet, mis võib erinevate valdkonna spetsialistide hinnangul olla põhjustatud teatud liigi viburlase esinemisest vees suplusvee temperatuuri tõusul (üle 25 kraadi) (trichobilharzia elutsükkelhttps://veeyhing.ee/wp-content/uploads/2018/03/Veep%c3%a4ev-2018-K.-Saar-K.-Lagle-Zirnask.pdf).
Toetavad tegevused	Tegeldud on pideva teavitustööga ja tuletatud meelde nii lastele kui täiskasvanutele veeohutusnõudeid. Sellekohast infot on levitatud ohutuspäevadel ja teistel üritustel. Teavitustööd on tehtud Nõo valla kodulehel, Nõo valla ajalehes ja sotsiaalmeedias. Päästeamet on Nõo veskijärve suplusalale paigaldanud 2 infotahvlit koos päästerõngaga. Infotahvlil on teave veekogu ohtudest, päästerõnga kasutamise, hädaabinumbrile helistamise õpetus ja elustamise õpetus. Kooli õppeprogrammis on ette nähtud ujumisõpetuse tunnid.

Üksikute avalike ja mitte–avalike suplemiseks kasutatavate veekogude puhul on läbi mõeldud valvega seotud aspektid ning tagatakse regulaarset veekogude (sh nende ümbruse) heakorda ja hooldus. Toetavad tegevused on ühekordsed.	○ Väga halb ○ Pigem halb ◉ Pigem hea ○ Väga hea	Avalike ja mitte-avalike suplemiseks kasutatavate veekogude puhul on läbi mõeldud valvega seotud aspektid ning tagatakse regulaarselt veekogude (sh nende ümbruse) heakord ja hooldus. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

2.1.4 Inimkannatanutega liiklusõnnetused

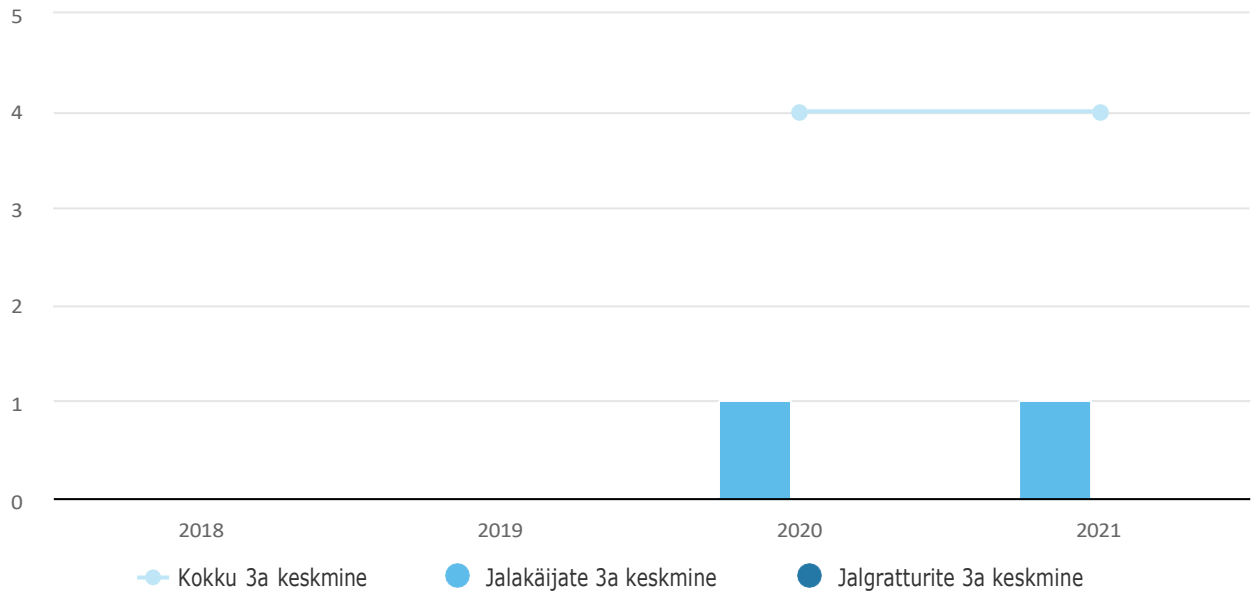

	2018	2019	2020	2021
Kokku 3a keskmine			4	4
Jalakäijate 3a keskmine			1	1
Jalgratturite 3a keskmine			0	0

Joonis 2.1.4.1 Inimkannatanutega liiklusõnnetused. Inimkannatanutega liiklusõnnetuste koguarv (joondiagramm), jalgratturitega õnnetuste arv (tulp) ja jalakäijatega õnnetuste arv (tulp) kolme aasta keskmiste lõikes

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01, Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart

Olukorda liikluses tuleb vaadelda pikema trendina. Kuna Nõo valda läbib Jõhvi-Tartu-Valga maantee, mis on üks suurima liiklustihedusega maantee Eestis, on liiklusõnnetuste arv muutuv. Jalakäijate ning ratturite liiklemistingimused on viimaste aastatega oluliselt paranenud, valminud on uued kergliiklusteed, mis on aidanud liiklemist ohutumaks muuta.

2.1.5 Tabatud joobes sõidukijuhid

2017	2018	2019	2020	2021
19	24	12	19	12

Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasi tabel P002

Tabatud joobes juhtide arv on läbi aastate olnud stabiilne. Kuna Nõo valda läbib Jõhvi-Tartu-Valga maantee, ei ole tabatud joobes sõidukijuhid sageli Nõo vallaga otseselt seotud. Politseipatrullid on suunanud oma fookuse liikluse üldisele rahustamisele, liiklusrikkumiste avastamisele. Suuremate ürituste puhul on politsei poolt täiendavalt korraldatud kontrollreidid, mille käigus on muude liiklusrikkujate kõrval tabatud ka joobes sõidukijuhte.

2.1.6 Liiklusohutuse alane ennetustöö

Hinnangud

Liiklusohutus lasteasutuste ümbruses	Liiklusturvalisus koolide ümbruses on väga oluline, mistõttu on koolide juures hea nähtavusega reguleeritud ülekäigurajad ning kiiruspiirangud. Lasteaedade ümbrused vajavad täiendavaid investeeringuid (kiiruspiirangud, reguleeritud ülekäigurajad, kergliiklusteede võrgustiku rajamine jms).
Toetavad ennetustegevused	Toetav ennetustegevus – haridusasutuste poolt läbi viidav liiklusohutusealane õpe. Valgustatud ülekäigurajad ning jalg- ja jalgrattateed. Pidev teavitustöö (pimedal ajal helkurikandmine, liikluseeskirjade järgimine, raudtee alane ohutus jms) ning vallateede aastaringne hooldus.

Lasteasutuste liiklusohutuse analüüsimine ja vajadusel reageerimine (ülekäigurajad, sõidukiirus, valgustus) ei ole regulaarne. Toetavad tegevused on ühekordsed.	○ Väga halb ○ Pigem halb ◉ Pigem hea ○ Väga hea	Toimub regulaarne lasteasutuste liiklusohutuse analüüsimine (ülekäigurajad, sõidukiirus, valgustus) ning vastavalt vajadusele reageeritakse. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Liiklusohutuse teemaliste koolituste ning liiklusohutuse alase info kättesaadavus Nõo vallas on hea. Haridusasutuste õppekavas on liiklusõpe ning lisaks turvaliselt liiklema õppimisele korraldatakse koolides ka jalgratturi juhiloa omandamise koolitusi.

Taristu arengusuunad: jalg- ja jalgrattateede võrgustiku laiendamine.

2.1.7 Tuleohutuse alane ennetustöö

Tuleohutusalase ennetustöö aspektid

Hinnangud

Tuleohutuse seire riskirühmade kodudes	Lisaks Päästeameti Lõuna päästekeskuse Elva päästekomandole tegutseb Nõo vallas MTÜ Nõo Priitahtlik Päästeselts, kes lisaks päästesündmuste reageerimisele organiseerib ja viib läbi ennetustegevusi. Nõos tegutseb ka noortele suunatud Päästeala noortering. Regulaarselt viiakse läbi tuleohutusalaseid kodunõustamisi, tule- ja veeohutusalaseid infopäevi. Vallavalitsuse sotsiaalosakonnal on päästjatega koostöö olnud väga hea, regulaarselt on liikunud vastastikune info ja päästjad on kontrollinud, selgitanud ja nõustanud riskirühmade kodude elanikke ning vajadusel on paigaldatud suitsu- ja vingugaasiandureid.

Kasutuseta hoonete järelevalve	Kasutuseta hoonetele teostab järelevalvet ehitus- ja majandusosakond. Puuduste ilmnemise korral teavitatakse omanikke ja antakse tähtaeg nende kõrvaldamiseks.
Toetavad tegevused	Päästeamet korraldab lasteaialastele "Tulest Targem" koolitusprogrammi. Koolitused toimuvad lasteaias kohapeal. Lasteaia personali teadlikkust tuleohutuse alal täiendatakse samuti lasteaeda kohapeale tellitud ühiskoolituste abil. Koostöös Päästeametiga on Nõo vallas osaletud projektis "Kodud tuleohutuks" alates 2018. aastast. Projekti on saanud "punased kodud", kus elavad vähekindlustatud pered. 2018. aastal said 3 peret uued küttekolded: ehitati 3 pliiti koos soemüüriga ning üks ahi koos korstnaga. 2019. aastal osales projektis 4 kodu, kus ehitati 2 pliiti koos soemüüriga ning 2-s kodus tehti pliidi parandustöid ning vahetati pliidiplaat. 2020. aastal osales projektis 2 kodu, kus ühes ehitati uus pliit koos soemüüriga ja korsten ning teises ehitati uus ahi ja korsten. 2021. aastal osales projektis 2 kodu, kus ehitati 1 pliit koos soemüüriga ning paigaldati uus katel ning ehitati korsten. 2022 osales samuti 2 kodu, kus ehitati üks pliit koos ühenduslõõriga ning üks ahi koos ühenduslõõriga. Lisaks eraldas Päästeamet 2020. aastal 5000 eurot, mille eest vallavalitsus korraldas 13 kortsnapühkimist vähekindlustatud isikute elamises, 9 küttekehade väikeremonti ja paigaldas koostöös Nõo Priitahtliku Päästeseltsi päästjatega 34 CD andurit. Antud projekti kaudu ja koostöös Kadrimardi OÜ-ga paigaldas Elva päästekomando 3-le vaegkuuljale koju vaegkuulja paketi: suitsuanduri, CD anduri ning alarmseadme. 2022. aasta kevadel paigaldati koostöös Päästeametiga pilootprojekti raames kahele regulaarselt toas suitsetajale tulekindel voodipesu. Sotsiaalosakonna töötajad, kes teevad kodukülastusi või pakuvad koduteenust, vaatavad üle, kas tuleohutuse nõudeid on täidetud (suitsu- ja vingugaasianduri olemasolu, kuidas küttepuid toas hoida, kas küttekeha ees on mittepõlev plaat jne). Antakse ka tagasisidet elanikule. Samasisulist nõustamist teeb ka Nõo valla MTÜ Nõo Priitahtlik Päästeselts aastaringselt. Arvestades võimalike ohtudega ja ebastabiilse olukorraga maailmas on Päästeameti üheks prioriteediks tõusnud elanikkonnakaitse. Sellest tulenevalt on nii omavalitsusel kui ka hallatavatel asutustel vaja koostada kriisiplaanid ja tegevuskavad ning evakuatsiooniplaanid. Elanikkonnakaitse väga oluline osa on elanike teadlikkuse tõstmine (koolitused, info valla lehes, infovoldikud, üritused). Koolis ja lasteaedades on regulaarselt läbi viidud ohutusprogramme. Ohutuspäevade raames on tõstetud vallaelanike tuleohutuse alast teadlikkust.

Tuleohutuse seire ametnike koduvisiitide ajal ei ole süsteemne ning koostöö Päästeametiga vähene. Süsteemne kasutuseta hoonete järelevalve ei toimi. Toetavad tegevused on ühekordsed.	○ Väga halb	○ Pigem halb	○ Pigem hea	◉ Väga hea	Toimub süsteemne tuleohutuse seire ametnike koduvisiite ajal ja tihe koostöö Päästeametiga. Toimib süsteemne kasutuseta hoonete järelevalve. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

2.1.8 Varavastased süüteod

	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku		19	43	19	13
Kordaja 1000 elaniku kohta		5	10	4	3

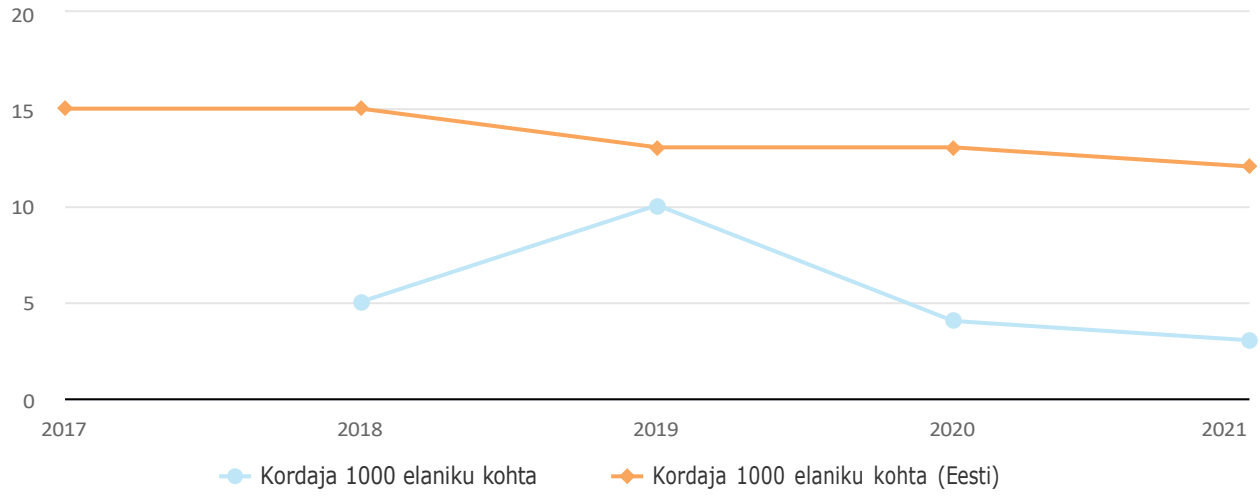

	2017	2018	2019	2020	2021
Kordaja 1000 elaniku kohta		5	10	4	3
Kordaja 1000 elaniku kohta (Eesti)	15	15	13	13	12

Joonis 2.1.8.a Varavastased süüteod. Süütegude kordaja ("kokku") aastate lõikes

Allikad: PPA avaandmed, Süütegude iseloom ja toimepanijate iseloomustus kohalik konstaabel

Varavastaste süütegude osas näitavad kasvutrendi (sh kogu Eestis) internetikeskkonnas toime pandud kelmused, mille osas on vaja erinevate vanusegruppide (kelmuse ohvriks langevad nii noored kui vanad) seas teha selgitustööd. Internetikelmide tuvastamine on väga keeruline ja oma kaotatud raha tagasisaamine väga vähe tõenäoline. Lisaks on ohustatud grupiks eakad, erivajadustega inimesed ja alkoholi liigtarvitajad, kellel on suurem tõenäosus sattuda kelmide ohvriks. Liigselt usaldav eakas või joobest tulenevalt ebaadekvaatne seisund põhjustab selle, et isikute id-kaardid ja pangakaardid koos koodidega võivad sattuda halbade kavatsustega kolmandate isikute kätte. Teise isiku nimel sõlmitakse kas erinevaid kiirlaenulepinguid või võetakse nende arveldusarvelt raha välja.

Varavastaste süütegude arvu moodustavad varavastased kuriteod ja varavastased väärteod.

2.1.9 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine

Hinnang

Turvaline avalik ruum	Aasta aastalt uuendatakse ning laiendatakse tänavavalgustust. Turvalise avaliku ruumi tagamiseks on vajalik ka laiendada turvakaamerate võrgustikku.
Teenused	Vanglast vabanenud kodanikele ei ole hetkel tugiisikuteenust määratud (seni pole keegi soovi avaldanud), kuid võimalus teenuse osutamiseks on olemas.
Toetavad ennetustegevused	Politsei teostab regulaarset järelevalvet (patrullsõidud) Nõo valla territooriumil. Politsei on kaasatud ürituste läbiviimisel erinevatele sihtrühmadele, et tõsta ohutuse ja turvalisuse alast teadlikkust. Laiendada turvakaamerate võrgustikku ja võimaldada politseile ligipääs süsteemile.

Avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ei ole järjepidev. Toetavate teenuste tagamine ei ole läbi mõeldud ega korraldatud. Toetavad tegevused on ühekordsed.	○ Väga halb	○ Pigem halb	◉ Pigem hea	○ Väga hea	Toimub järjepidev avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ja vajadusel reageerimine. Läbi on mõeldud toetavate teenuste korraldus ja vajadusel tagatakse teenus. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Nõo vald toetab abipolitseinikke, kes panustavad iganädalaselt vallas turvalisuse tagamisse.

Politsei regulaarset järelevalvet (patrullsõite) ning politsei kaasamist ürituste läbiviimisel erinevatele sihtrühmadele on vaja jätkata, et tõsta ohutuse ja turvalisuse alast teadlikkust.

Turvalisuse tagamiseks on vajalik laiendada turvakaamerate võrgustikku, millele oleks tagatud ka politsei ligipääs.

2.1.10 Perevägivalla/lähisuhtevägivalla ennetamine

Hinnangud

Ennetavad teenused	Ennetav nõustamine, teenustele suunamine.
Tugi abivajajatele	Ümarlauad, nõustamine, koostöö ohvriabiga, sotsiaalkindlustusameti teenused.
Toetavad tegevused	Operatiivse infovahetuse tagamiseks kohtub Nõo valla piirkonnapolitseinik regulaarselt Nõo valla sotsiaalosakonna töötajatega. Ühiselt arutatakse läbi riskiisikute/peredega seonduv. Politsei teeb tihedat koostööd ohvriabiga ning suunab vajadusel abivajava isiku ohvriabi töötaja juurde nõustamisele.

Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.	○ Väga halb	○ Pigem halb	◉ Pigem hea	○ Väga hea	Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Lähisuhtevägivalla ennetamine toimub Nõo vallas operatiivse infovahetuse ja teavitustöö kaudu (ettekanded abivajavate/hädasohus olevatest lastest, pidev märkamine ning vajadusel erinevate asutuste reageerimine). Nõo valla piirkonnapolitseinik koos Nõo valla sotsiaalosakonna töötajatega jagavad erinevaid infovoldikuid ning tegelevad igapäevase regulaarse koostöö raames ennetustööga.

2.1.11 Turvaline elukeskkond

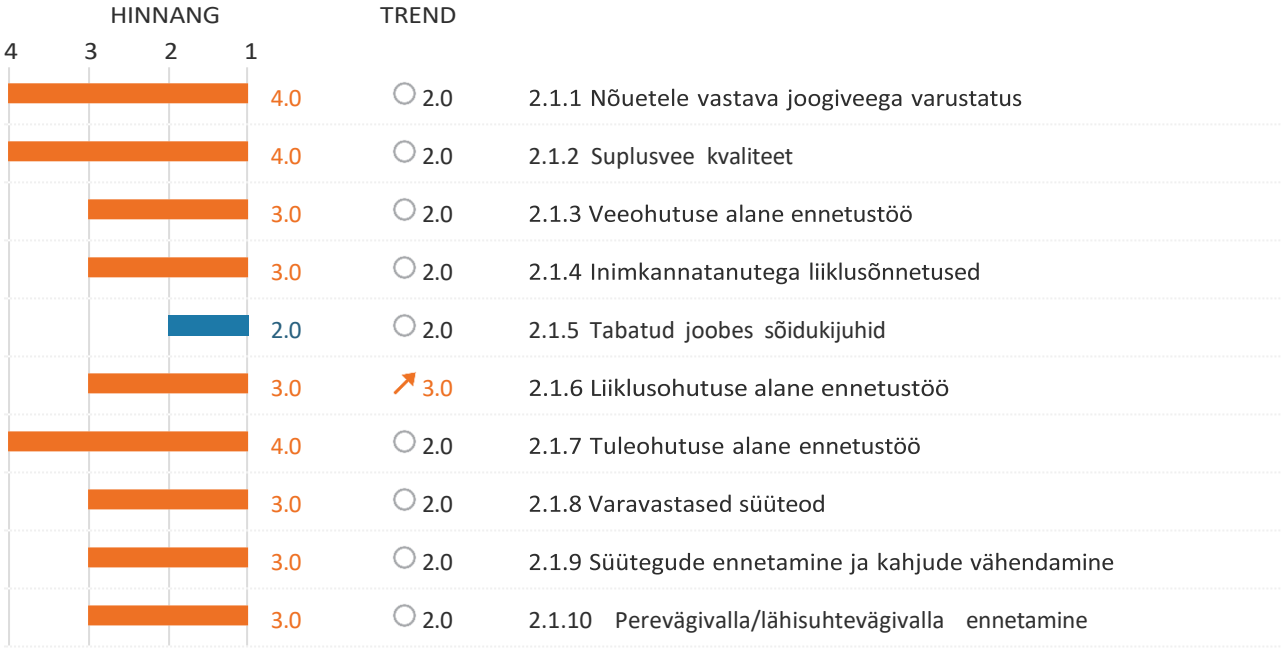

Kokkuvõte:

Vee kvaliteet nii joogi- kui ka suplusvee osas on läbi aastate olnud väga hea.

Nõo valda läbiv Jõhvi-Tartu-Valga maantee on tiheda liiklusega, mis suurendab võimalust liiklusohtlike olukordade tekkeks.

Ennetustöö vee- ja tuleohutuse ning turvalisuse valdkonnas on olnud järjepidev ja tõhus.

TUGEVUSED

- Suplusvee kvaliteet on läbi aastate olnud väga hea.
- Nõo valla sotsiaalosakonna ja tervisemeeskonna koostöö ennetustegevuse läbiviimisel on olnud järjepidev
- Nõo vallas tegutseb Nõo Priitahtlik Päästeselts, kes tegeleb nii ennetustegevuse, järelevalve kui ka päästetööga.

NÕRKUSED

- Tabatud joobes sõidukijuhid.
- Turvakaamerate vähesus.
- Nõo Veskijärv on suure külastatavusega avalik supluskoht, kus puudub rannavalve.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud

2.2.1 Ühistranspordi korraldus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine	Nõo vallas pakub ühistransporditeenust (bussiliiklust) Tartumaa Ühistranspordikeskus. Statistikaameti andmetel on 2020. aasta ühistranspordi rahulolu-uuringu kohaselt Nõo vallas ühistranspordi teenusega väga rahul 41,9 protsenti vastanutest, pigem rahul 36,4 protsenti vastanutest, pigem ei ole rahul 13,2 protsenti vastanutest ning üldse ei ole rahul 8,5 protsenti vastanutest. Nõo valla arengukava 2023-2039 avaliku ruumi ja taristu valdkonna üks strateegilisi eesmärke (1.3) on, et Nõo valla teed ja ühistranspordisüsteem looksid kõigile elanikele kiired ja keskkonnasäästlikud ühendused Nõo aleviku, Tartu linna ja ülejäänud Eestiga. Eesmärk toetab elanike heaolu ja turvalisust. Hästi organiseeritud ühistranspordikorraldus aitab vähendada ebavõrdsust, tagades ligipääsu erinevate teenusteni, kultuuriüritustele jne kõigile elanikkonna gruppidele aidates ühtlasi vähendada sotsiaalset isolatsiooni. Elanikkonna vajadustest lähtuvate sõidumarsruutidega (sh peatuste asukohad) ühistranspordi korraldus loob suuremad eeldused tervislike eluviiside soodustamiseks. Hea ühenduvus loob tugeva eelise elanikkonna ja ettevõtluse kasvuks ja arenguks, mistõttu on oluline teede- ja ühistranspordisüsteemi pidevalt arendada ja korras hoida. Kuna suured maanteed ning rongi- ja lennuühendus on riigi haldusalas, on valla põhifookuses luua igasse valla piirkonda mugavad ja kiired ühendused, mis võimaldavad valla elanikel võimalikult säästlikult jõuda Nõo alevikku, Tartu linna ja mujale Eestisse.
Rahastusmudel	Valla eelarvest tasutakse Tartumaa Ühistranspordikeskusele iga-aastast tegevustoetust vastava lepingu alusel.
Inimkesksus	Aleviku bussipeatused on valgustatud ning neile pääseb ligi mööda kergliiklusteid. Väljaspool Nõo alevikku pääseb bussipeatusele ligi mööda sõidutee valgustamata teeserva (koolilastele ei ole osaliselt turvalisus tagatud). Kohati puudub bussipeatustes valgustus ja varjualused.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.	○ Väga halb	◉ Pigem halb	○ Pigem hea	○ Väga hea	Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Ühistranspordiga varustatus on valla erinevates piirkondades erinev. Väga heaks võib ühistransporti pidada Jõhvi-Tartu-Valga maanteega külgnevates piirkondades, kuid ebapiisavaks valla ida- ja lõunapiirkonnas.

Ühistransporditeenuse kättesaadavust Tartu ja Valga suunal aitab tagada reisirongi liiklus (Nõost on rongiga ühenduvus Elvasse, Tartusse, sealt edasi üle Eesti). Alternatiivi ühistranspordiga tööle ja kooli käijatele saaks pakkuda kergliiklusteede (jalg- ja jalgrattateede) võrgu väljaarendamisega ja ühendamisega rongi- ja bussipeatustega. Seda küll eelkõige valla põhjaosas. Vahemaad valla lõunaosa ja vallakeskuse vahel on küllalt suured. Nõo valda läbib 11.1 km ulatuses AS Eesti Raudtee poolt hallatav Tartu-Valga raudtee . Nõo valla territooriumil on 2 rongipeatust (Nõo ja Tõravere), mille ooteplatvormid on rekonstrueeritud. Valda läbivad ühistranspordiliinide marssruudid on Nõo valla ja vedaja vahel kooskõlastatud nii, et need katavad õpilaste kooli ja koju saamise vajaduse. Oluline on ühistranspordi võimaluste loomisel, et noored saaksid osa võtta alevikus toimuvates tegevustest (huviringid). Kui bussiühendus Tartu-Elva-Tartu suunal on piisav, siis vallasisene transport vajab parendamist. Ühistransporti tuleks pidevalt korrastada, et see vastaks inimeste vajadustele. Olemasolevate bussiootekohtade arendamine ja laiendamine looks mugavad võimalused erinevates ilmastikutingimustes liiklemiseks. Oluline on välja arendada keskkonnasäästlikud elektri- ja vesinikusõidukite jms üleminekuks vajalik taristu, samuti tuleks luua “pargi ja reisi” lahendusi ning elektriautode laadimise võimalusi. Täpsemad tegevused kiirete ja keskkonnasäästlike ühenduste loomiseks on toodud Nõo valla arengukavas 2023-2039 ja Nõo valla energia- ja kliimakavas.

2.2.2 Koolitranspordi korraldus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine	Nõo vald korraldab õpilaste transporti kooli ja koju jõudmiseks koostöös Tartumaa Ühistranspordikeskusega. Koolibussi kasutamise võimalus vallas puudub. Nõo valda läbivad ühistranspordiliinide marsruudid on Nõo valla ja vedaja vahel kooskõlastatud nii, et need katavad üldjuhul õpilaste kooli ja koju saamise vajaduse. Nõo vald viis 2022. aastal Nõo Põhikoolis läbi küsitluse kooli ja koolist koju saamise kohta. Küsitlusele vastas 56 lapsevanemat ning nendest 16 vastas, et hetkel ei saa nende laps ühistranspordiga nende soovitud peatusest kooli. Erivajadustega laste transport kooli ja koju on tagatud sotsiaaltranspordi teenusega.
Rahastusmudel	Valla eelarvest tasutakse Tartumaa Ühistranspordikeskusele iga-aastast tegevustoetust vastava lepingu alusel.
Inimkesksus	Erivajadustega laste transport kooli ja koju on tagatud sotsiaaltranspordi teenusega.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.	○ Väga halb	○ Pigem halb	◉ Pigem hea	○ Väga hea	Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

On piirkondi, kus on vajadus koolibussi järele olemas, kuid piirkonnad on liiga hajali ning ühest bussi käimapanekust ei piisaks. Mitme bussi käigushoidmine on ebamõistlikult kulukas, mistõttu koostöös Tartumaa Ühistranspordikeskusega luuakse vajadusel olemasolevatele liinidele täiendavaid peatusi.

2.2.3 Avaliku ruumi ligipääsetavus ja heakord

Avalike ruumide ligipääsetavuse erinevad aspektid

Hinnangud

Tark planeerimine	Nõo valla arengukavas on avaliku ruumi arengul fookuses kolm põhimõtet: looduslähedus (hoiame ja väärtustame oma looduskooslusi ja elurikkust), kaasatus (arvestame kõigi ühiskonnaliikmete võimalustega, mis hõlmab ka ruumi ohutust, tervislikkust, funktsionaalsust, ligipääsetavust) ning hästi ühendatud (teed ja ühistransport võimaldavad kõigil mugavat ligipääsu valla asutustele, teenustele ja lähimatele linnadele). Kaasava elukeskkonna kujundamiseks on oluline, et Nõo valla avalik ruum oleks läbivalt ligipääsetav ja arvestaks elanike vajadustega, kuid samas hoiaks ja väärtustaks ka Nõo rikast looduskeskkonda. Selle abil saame kujundada valla ruumi, milles selle elanikud tunnevad end hästi ja tahavad vaba aega veeta. Statistikaameti uuring 2020 a. Nõo valla elanike rahulolu elukeskkonnaga: rahulolu avalike aladega (väljakud, turud, jalakäijate alad, pargid) (https://juhtimislauad.stat.ee/et/piirkondlik-statistika-3/noo-vald-77) näitab, et pigem rahul on 63,1 protsenti, väga rahul 17,2 protsenti, pigem ei ole rahul 17,2 protsenti ja üldse ei ole rahul 2,5 protsenti.
Turvalisus ja heakord	MÄNGUVÄLJAKUD JA SPORDIRAJATISED Nõo alevikus asub 4 avalikku mänguväljakut, 3 Nõo korrusmajade (kivilinna) piirkonnas ning 1 Nõo Veskijärve ääres. Mänguväljakuid haldab Nõo vallavalitsus, kes tellib iga-aastaselt mänguväljakute tehnilise seisukorra ülevaatuse. Ülevaatusakti alusel teostatakse vajaminevad tööd, et tagada mänguvahendite ja mänguvahendite aluskatete ohutus. Nõo Spordikooli hallatavad rajatised on järgmised: Nõo koolide staadion, Nõo discgolfi õpperada, Nõo veskijärve võrkpalliväljak, Nõo miniarena, Nõo jõulinnak, Nõo discgolfi park (rada osaliselt suletud), Nõo aleviku mänguväljak, Nõgiaru mänguväljak, Meeri seltsimaja rannavõrkpalliväljak, Luke küla mänguväljak, Tõravere tenniseväljak, suusarajad – Nõo Veskijärve ja Nõo spordihoone ümbruses (klassika- ja vabastiili rajad vastavalt talvistele ilmastikuoludele). Nõo valla arengukava näeb ühe tegevusena ette tiheda hoonestusega aladele tegelusväljakute loomise – nt mänguväljakud ja puhkealad koos välijõusaalide, grillimiskohtade ja väliürituste korraldamise võimalustega. Sellise tegevusväljaku rajamine pakuks tegevusi ja vaba aja veetmise võimalusi erinevatele vanusegruppidele ja peredele, siinkohal ei tohiks ka unustada erivajadustega inimesi. Samuti seikluspargi, rulapargi ja pump-tracki rajamine Nõo alevikku, mis samuti pakuks tegevusi füüsilise aktiivsuse ja liiklumise toetamiseks. TÄNAVAVALGUSTUS Tänavavalgustust on valla kahes alevikus- Nõos ja Tõraveres ning mõnedes külades- Uutal, Lukel, Nõgiarus, Meeril ja Vissil. Valgustatud on ka üks ristmik riigi põhimaanteel- Jõhvi-Tartu-Valga põhimaantee ristmik Nõo-Tamsa kõrvalmaanteega. Maanteeameti korraldamisel rajati valgustus ka Nõo alevikus asuvale ringristmikule Nõo-Tamsa ja Aiamaa- Nõo riigi kõrvalmaanteedel. Valgustus on rajatud ka Nõo-Elva kergliiklustee äärde. Välisvalgustuse süsteemi tuleb täiendada ja kaasajastada, et Nõo vallas oleks turvaline elada ja liigelda. Valla seni valgustamata kompaktse hoonestusega aladele välisvalgustusvõrgu rajamine sh valgustussüsteemi loomine koos

liikumissensorite ja/või säästu- ja ööreżiimidega looks elanikes turvatunnet ja soosiks liikumist ka pimedal ajal. Sportimiseks sobivatele metsaradadele valgustuse rajamine looks võimalused looduses viibida ja rahvaspordiga tegeleda ka maapiirkondades igal aastaajal.
TURVAKAAMERAD Turvakaamerad on paigaldatud Nõo spordihoone ja Nõo Põhikooli ümbrusesse (sh majade ümbrus, parkla). Nõo aleviku bussipeatuses (varikatusega) on turvakaamera. Turvakaamerate täiendav paigaldamine avalike asutuste juurde (arengukava Alaeesmärk 3.3.2. Nõo vallas on turvaline elada ja liigelda ning elanikel on vajalikud oskused ja teadmised turvalisuse tagamiseks). Kaamerate paigaldamine avalikesse kohtadesse aitab kaasa turvalisuse tagamisele ja politseitööle.
ROHEALAD JA PARGID Nõo valla rohealasid ja parke tuleb säilitada ja pidevalt kaasajastada. Vallavalitsus tegeleb rohealade hooldamise ja pinkide- prügikastide paigaldamisega.
KERGLIIKLUSTEE 2018 kuni 2019 rajati 10,3 km pikkune jalg- ja jalgrattatee Nõo valla Järiste külast läbi Nõo aleviku kuni Tõravere raudteepeatuseni ja sealt Elva linnani. Ehituse käigus rajati puhkekohad istepinkide ja prügikastidega ning paigaldati rattahoidjad.
Projektiga loodi kogukonnale paremad ühenduste võimalused erinevate transpordisõlmede (bussipeatused, rongipeatused), elukoha, lasteaia, kooli, töökohtade ja vabaaja sisustamise kohtade vahel. Oluline on jätkata kergliiklusteede võrgustiku vallasisest arendamist ja ühendamist rongi- ja bussipeatustega (tegevus toodud arengukavas).
NÕO VESKIJÄRVE PUHKEALA Nõo Veskijärv ja selle ümbrus on atraktiivne liikumiseks, sportimiseks ja supluseks suveperioodil. Tegemist on avaliku supluskohaga, mida hooldatakse regulaarselt. Nõo Veskijärve ligipääsetavaks muutmine, selle arendamine ning selle kasutamiseks vajalike ehitiste rajamine näiteks pesemisvõimalused, veevärk ja kanalisatsioon, elektriühendused, lõkkekohad, parkimiskohad, prügikastid, valgustus jms (arengukava tegevus) soosivad elanike värskes õhus vaba aja veetmist ja valla looduse nautimist. Kaasava eelarve raames rajati 2023. aastal ujumissild.

Inimkesksus

Nõo vallas olevad avalikud ruumid on osaliselt ligipääsetavad. Nõo vallavalituse hallatavates asutustes on sissepääsul tagatud ligipääs liikumispuudega isikutele. Vallamajas on kodanike teenindamiseks loodud võimalused esimesel korrusel. Kavandatud on uue avaliku tualeti rajamine. Transpordiamet rajab koostöös Nõo vallaga kergliiklustee Jõhvi-Tartu-Valga maanteest kuni Tartu tänava ringteeni ja autode parkimiskoha Nõo bussijaama lähistele.

Avaliku ruumi ligipääsetavuse hindamine ei ole regulaarne ega süsteemne. Planeerimisel ei ole läbivalt arvestatud erivajadustega. Turvalisuse ja heakorra tagamisega esineb sageli probleeme.

○ Väga halb ○ Pigem halb ◉ Pigem hea ○ Väga hea

Avaliku ruumi ligipääsetavuse hindamine on regulaarne ja süsteemne. Läbivalt on arvesse võetud erinevaid vajadusi (nt lapsevanker, ratastool, nägemispuue), mis arvestavad muuhulgas elanike arvamusega. Turvalisus ja heakord on tagatud.

Statistikaameti 2020. a läbi viidud Nõo valla elanike elukeskkonna rahulolu uuring näitab, et pigem ollakse avaliku ruumiga rahul.

Vajalik on rajada tegevusväljak, mis pakuks tegevusi ja vaba aja veetmise võimalusi erinevatele vanusegruppidele ja peredele, siinkohal ei tohiks unustada ka erivajadustega inimesi.

Avalikesse kohtadesse on vaja paigaldada juurde kaameraid, mis aitab kaasa turvalisuse tagamisele ja politseitööle.

2.2.4 Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavad tegurid

Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumised

Tabel 2.2.4.1 Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumised

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumiste arv				2	0	3	0	0

Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavate tegurite hindamine

Hinnangud

Tark planeerimine	Politsei eestvedamisel toimus 2023. aasta märtsis kohtumine KOV esindajatega, kus arutati, kuidas vähendada avalikel üritustel alkoholi müümist ja tarbimist.
Ravi- ja nõustamisteenused	Ravi- ja nõustamisteenuseid osutab perearst ning teenused on kättesaadavad Tartu erinevates raviasutustes.
Toetavad tegevused	Vanemlusprogramm „Imelised aastad“, politsei rakendab mitte karistatavaid meetmeid, võrgustikutöö, teavitustegevus Nõo Valla lehes, infovoldikute levitamine koos nõustamisega.

Alkoholi- ja tubakatarvitamise ennetamise ja vähendamisega ei tegeleta järjepidevalt. Ei viida ellu testostlemisi. Ravi- ja nõustamisteenuste korraldus ja kättesaadavus ei ole läbi mõeldud. Toetavad tegevused on ühekordsed.	○ Väga halb	○ Pigem halb	◉ Pigem hea	○ Väga hea	Alkoholi- ja tubakatarvitamise ennetamise ja vähendamisega tegeletakse läbimõeldult ja järjepidevalt. Viiakse ellu regulaarseid testostlemisi. Läbi on mõeldud ravi- ja nõustamisteenuste korraldus ja tagatud vajadusel kättesaadavus. Toetavad tegevused on järjepidevad ja süsteemsed.

Aastatel 2017 ja 2019 menetleti vastavalt 2 ja 3 alaealistega seotud alkoholi tarvitamise juhtumit. 2020. ja 2021. aastal ei ole menetlusi olnud. Töömeetodid on muutunud ning politsei rakendab mittekaristatavaid meetmeid. Rõhku pannakse võrgustikutööle ning teavitustegevusele: info Nõo Valla Lehes, infovoldikute levitamine koos nõustamisega, koolitused koolis ja noortekeskuses ning erinevate projektide raames.

2.2.5 Toitumist ja liikuvat eluviisi mõjutavad tegurid

Toitumist mõjutavad tegurid

Hinnangud

Tark planeerimine	Nõo Põhikool ja Nõo lasteaiad on tervistedendavad haridusasutused. Neis asutustes pööratakse suurt tähelepanu tervislikule toitumisele. Näiteks Nõo Lasteaed Krõll on liitunud Taimse Teisipäeva kooliprogrammiga. Nõo vallavalitsus pakub PRIA toel Nõo Põhikooli õpilastele ja Nõo lasteaed Krõll lastele mahetoitu. Nõo valla ettevõtjad panustavad tervisliku ja kvaliteetse toidu tootmisesse. Nõo Lihatööstus tõi koostöös Tartu Ülikooli, EASi ja Eesti Koolitoidu Liiduga turule tervisliku tootesarja noortele, et võidelda ülekaalulisusega ning pöörata tähelepanu tasakaalustatud toitumisele. Toidupank jagab koostöös Sotsiaalministeeriumi ning kohalike omavalitsustega toiduabi vähekindlustatud peredele.
Nõustamisteenused	Nõustamisteenus on kättesaadav nii Tartu kui ka Elva lähedust arvestades.
Toetavad tegevused	Koolis ja lasteaedades on välja kujunenud traditsioonilised tervisedenduslikud tegevused: spordipäevad, matkad, rattapäevad. Lasteaias päeva- või nädalateemalised üritused (südamenädal, vastlapäev jne). Sügiseti kujundatakse iga lasteaia juurde helkuripuu vallaelanikele. Nii koolis kui lasteaedades pannakse rõhku laste tervislikule toitumisele, tasakaalustatud menüüle, vitamiiniampsudele.

Allasutustes ei tegeleta järjepidevalt toitlustuse kvaliteediga. Nõustamisteenuse korraldus ei ole läbi mõeldud ega tagatud. Toetavad tegevused on ühekordsed.	○ Väga halb	○ Pigem halb	◉ Pigem hea	○ Väga hea	Allasutustes tegeletakse järjepidevalt toitlustuse kvaliteediga. Nõustamisteenuse korraldus on läbi mõeldud ja vajaduselt tagatakse. Toetavad tegevused on järjepidevad ja läbimõeldud.

Liikumist mõjutavad tegurid

Hinnangud

Tark planeerimine	2019. aastal valmis Nõo-Elva kergliiklustee, mille käigus ehitati välja 10,3 km pikkune jalg- ja jalgrattatee Nõo valla Järiste külast läbi Nõo aleviku kuni Tõravere raudteepeatuseni ja sealt Elva linnani. Ehituse käigus teostati ka muud seonduvad tegevused (ettevalmistustööd, liiklusmärkide ning tähistuste paigaldamine jms) ja rajati puhkekohad istepinkide ja prügikastidega ning paigaldati rattahoidjad. Projektiga loodi kogukonnale paremad ühenduste võimalused erinevate transpordisõlmede (bussipeatused, rongipeatused), elukoha, lasteaia, kooli, töökohtade ja vabaaja sisustamise kohtade vahel. Nõo alevikus on kergliiklusteevõrgustik suurematel tänavatel, et oleks ligipääs peamistele teenustele (pood, koolid, lasteaiad, arstiabi, kultuuriasutused jt). Nõo valla arengukavas 2023-2039 on välja toodud, et 2021. aastal on Nõo vallas jalgratta- ja kõnniteede pikkus 14,1 km ning aastaks 2039. aastal ≥24 km. Viide: https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4191/0202/2004/Noo%20valla%20arengukava%202023-2039.pdf#
Turvalisus ja heakord	Nõo-Elva kergliiklustee ehitamise projekti eesmärgiks oli liiklusohutuse taseme tõstmine Elva linna kui ühe Tartu maakonna keskuse ja Nõo valda jäävate asustusüksuste (Järiste, Aiamaa, Voika, ja Vissi küla ning Nõo ja Tõravere alevikud) ehk tagamaa vahel, eraldades jalakäijate ja jalgratturite liikluse mootorsõidukite liiklusest jalg- ja jalgrattatee rajamisega. Antud projekti mõistes on Elva linn toimepiirkonna keskusena peamine igapäevase ja perioodilise liikumise sihtkoht, mis katab suure osa elanike ja ettevõtjate vajadused nii tööhõive kui teenuste järele. Korraldatud on aastaringne teede ja tänavate korrashoid.
Toetavad tegevused	Elanike tagasiside/rahulolu kogumine toimus Nõo valla terviseprofiili koostamise käigus, mille raames uuriti elanike liikumisaktiivsust, rahulolu avalike rajatiste ja teedega ning tervislikku seisundit.

Avaliku ruumi planeerimisel ei arvestata muudatuste mõju igapäevasele liikumisele. Turvalisus ja heakord liikumist toetaval taristul ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.	○ Väga halb	○ Pigem halb	◉ Pigem hea	○ Väga hea	Avaliku ruumi planeerimisel arvestatakse muudatuste mõju igapäevasele liikumisele. Liikumist toetava taristu turvalisus ja heakord on tagatud. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Statistikaameti 2020. aasta andmete põhjal on Nõo valla elanike rahulolu jalgsi ja jalgrattaga liikumise võimalustega järgmine:

Vastajate osatähtsus (hinnangud kokku = 100), % (mehed ja naised):

Väga rahul	Pigem rahul	Pigem ei ole rahul	Üldse ei ole rahul	Ei oska öelda
24,5	48,3	16,8	7,7	2,8

Andmete järgi on Nõo valla elanikest ca 25% väga rahul liikumise võimalustega Nõo vallas ning pigem rahul 48,3%. Ca 75% elanikest soovivad tingimuste parendamist, mille kaudu parandada turvalist ligipääsu erinevatele teenustele.

Statistikaameti 2020. aasta andmete põhjal on Nõo valla elanike rahulolu sõiduteede ja tänavatega järgmine:

Vastajate osatähtsus (hinnangud kokku = 100), % (mehed ja naised):

Väga rahul	Pigem rahul	Pigem ei ole rahul	Üldse ei ole rahul	Ei oska öelda
11,9	53,1	21,0	13,3	0,7

Andmete järgi on üle 50% vastajatest pigem rahul ning 11,9% väga rahul. Ehk üle 50% inimestest soovivad sõiduteede ja tänavate olukorra parandamist.

Nõo valla arengukava 2023-2039 STRATEEGILINE EESMÄRK 1.3 sätestab, et järgmistel aastatel on planeeritud: 1) Kergliiklusteede võrgustiku vallasisene arendamine ja ühendamine rongi ja bussipeatustega; 2) Olemasoleva taristu korrashoidmine ja liiklusohutuse suurendamine; 3) Turvaliste teeületamise võimaluste rajamine; 4) Olemasoleva taristu korrashoidmine ja liiklusohutuse suurendamine.

2.2.6 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte

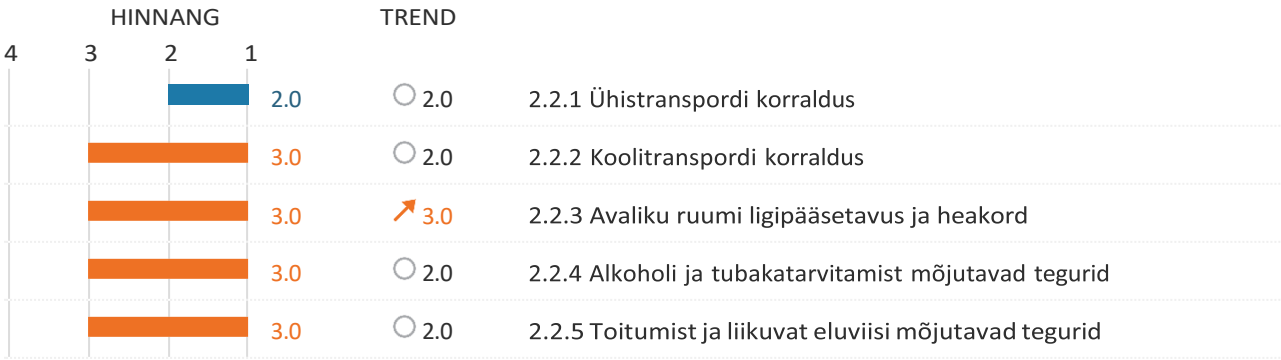

Kokkuvõte:

Üldiselt on elanikud elukeskkonna ja avaliku ruumiga rahul, kuid on vaja juurde luua vaba aja veetmise võimalusi erinevatele sihtgruppidele (tegevusväljak).

Turvalisuse tagamiseks on vajalik täiendada ja kaasajastada välisvalgustust ja paigaldada täiendavaid kaameraid.

Ühistranspordiga varustatus on valla erinevates piirkondades erinev. Väga heaks võib ühistransporti pidada Jõhvi-Tartu-Valga maanteega külgnevates piirkondades, kuid ebapiisavaks valla ida- ja lõunapiirkonnas.

Koostöös Tartumaa Ühistranspordikeskusega luuakse vajadusel olemasolevatele liinidele täiendavaid peatusi õpilaste kooli ja koju jõudmiseks.

TUGEVUSED

- Tartu-Elva suunal on ühistransport väga hea.
- Nõo vallavalitsuse hallatavad asutused aitavad oma tegevusega kaasa elanikkonna liikumisharjumuste edendamisele.
- Kõik valla lasteaiad ja Nõo Põhikool on tervistedendavad haridusasutused.

NÕRKUSED

- Valla ida- ja lõunapiirkonnas on ühistransport ebapiisav.
- Avalikus ruumis on vaba aja veetmise võimalused erinevatele sihtgruppidele vähesed.
- Mahepõllumajanduslike toodete pakkujaid on vähe.

2.3 Osalusvõimalused

2.3.1 Aktiivne kogukond ja kaasamine

Kodanikeühenduste arv

Tabel 2.3.1.1 Kodanikeühenduste arv

	2017	2018	2019	2020	2021
KOVis tegutsevate kodanikeühenduste arv	3	3	3	3	3

Kodanikuaktiivsuse toetamine

Hinnangud

Tark planeerimine	Nõo Vallavalitsus toetab kodanikeühendusi Nõo valla eelarvest taotletavate tegevustoetuste näol. Kogukondadel ja kodanikeühendustel on võimalik taotleda toetust ürituste läbiviimiseks Nõo valla Omaalgatuse Fondist. Suuremate projektide omaosaluse osaliseks katteks saab taotleda toetust Nõo valla projektitoetuste eelarvest.
Toetavad tegevused	Iga-aastaselt korraldatakse konkurss, mille käigus valitakse Nõo valla Aasta Tegu ja Aasta Tegija. Nõo vallavalitsus esitab igal aasta kandidaadi Tartumaa Maanaiste Seltsi poolt korraldatavale Tartumaa Aasta Ema konkursile ning Tartumaa Omavalitsuste Liidule poolt korraldatavale konkursile Tartumaa kaunis kodu.

Kogukonna ja kodanikeühenduste kaasamine kohaliku elu korraldamisesse ja strateegilisse planeerimisse ei ole järjepidev ega tulemuslik. Toetus ja koostöö on vähene. Toetavad tegevused on ühekordsed.	○ Väga halb ○ Pigem halb ◉ Pigem hea ○ Väga hea	Kogukonda ja kodanikeühendusi kaasatakse järjepidevalt ja tulemuslikult nii kohaliku elu korraldamisesse kui strateegilisse planeerimisse. Tagatud on pidev tugi ja toimub tihe koostöö. Toetavad tegevused on järjepidevad ja läbimõeldud.

Vallas tegutsevad kodanikuühendused on aktiivsed nii projektide taotlemisel kui ka tegevuste korraldamisel.

Vajalik on hoogustada erinevate kodanikeühenduste loomist ja kodanikealgatusi. Kogukondade aktiivsus sõltub suuresti aktiivse eesvedaja (sädeinimese) olemasolust.

2.3.2 Kohalik kultuurielu

Kohaliku kultuurielu erinevad aspektid

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine	Nõo valla keskne kultuuriasutus on Nõo Kultuurimaja. Lisaks pakuvad kultuuritegevusi ja üritusi Nõo Päevakeskus, raamatukogud ja mittetulundusühendused, sealhulgas SA Luke Mõis (suvekontserdid ja perepäevad), Pärnaõie talu (suvekontserdid), Guerrilla Kunstide Trupp MTÜ (Valguse festival), Klaperjaht MTÜ (Klaperjaht). Lisaks tegutseb vallas ka EELK Nõo Püha Laurentsiuse kogudus, kus on umbes 350 aktiivset liiget.
Rahastusmudel	Kultuurivaldkonna investeeringuid ja tegevusi rahastatakse Nõo valla eelarvest. Teenusele kulunud vahendite viimase nelja aasta keskmine summa on 163 434,75€
Inimkesksus	Nõo valla keskne kultuuriasutus on Nõo Kultuurimaja. Lisaks pakuvad kultuuritegevusi ja üritusi Nõo Päevakeskus ja mittetulundusühendused.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.	○ Väga halb	○ Pigem halb	◉ Pigem hea	○ Väga hea	Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Nõo Kultuurimaja põhimäärusest lähtudes on kultuurimaja tegevuse eesmärgiks Nõo valla piirkonna elanikele huvitegevuse võimaluste pakkumine ja kultuuriürituste korraldamine. Teiste Nõo vallavalitsuse hallatavate asutuste aitamine ja teenindamine.

Nõo Kultuurimaja tegevuste ülevaade 2020-2022

2020a.

Ülevaade tegevustest

*Valmis kultuurimaja sisekujundus ja alustati renoveerimistööde planeerimisega.

*Alustati tihedat koostööd Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 meeskonnaga.

Huviringid

2020. aastal tegutses kultuurimajas 14 harrastusringi, neist 5 lastele ja noortele. Huviringides

osalejaid kokku 184 inimest, neist 41 noored ja lapsed.

Kollektiivid

Kollektiiv	**Osalejaid**
Nõo koor	12
Segakoor VEGA	25
Nõo Vanatantsuklubi	17
Naisrühm MADELIN	13
Naisrühm Tähetar	16
Käsitööring	17
Seto laulukoor Ilolang	19
Seto laulukoor Kullakõsõ	12
Seltskonnatants	12
Osalejaid kokku	143

Huvihariduslikud kollektiivid

Kollektiiv	**Osalejaid**
Kunstistuudio, lapsed algajad	9
Kunstistuudio, lapsed edasijõudnud	4
Kunstistuudio, täiskasvanud	8
Laste laulustuudio solistid	14
Trummiring	3
Osalejaid kokku	38

2021a.

Ülevaade tegevustest

*Renoveeriti kultuurimaja saal ja fuajee.

*Jätkub koostööd kultuuripealinna meeskonnaga „Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024“

*Jätkub koostöö Eesti Rahvamajade ühinguga

*Jätkub Tartumaa Omavalitsuste liidu koolitusprogramm „Loov Tartumaa“

*Alustati taskuhäälinguga „Nõocast“

Huviringid

2021. aastal tegutses kultuurimajas 14 harrastusringi, neist 5 mõeldud lastele ja noortele.

Huviringides osalejaid kokku 184 inimest, neist 41 noored ja lapsed.

Kollektiivid

Kollektiivid

Kollektiiv	**Osalejaid**
Nõo koor	12
Segakoor VEGA	25
Nõo Vanatantsuklubi	17
Naisrühm MADELIN	13
Naisrühm Tähetar	16
Käsitööring	17
Seto laulukoor Ilolang	19
Seto laulukoor Kullakõsõ	12
Seltskonnatants	12
Osalejaid kokku	143

Huvihariduslikud kollektiivid

Kollektiiv	**Osalejaid**
Kunstistuudio, lapsed algajad	4
Kunstistuudio, lapsed edasijõudnud	4
Kunstistuudio, täiskasvanud	8
Laste laulustuudio solistid	14
Trummiring	3
Osalejaid kokku	38

Nõocast taskuhääling
Nõocast salvestas 2021. aastal 41 saadet. Podbean.com andmetel oli 2022. aastal kokku 1700 kuulajat.

2022. a

Ülevaade tegevustest

*Korraldati hange kultuurimaja valguspargi ja helisüsteemi soetamiseks

*Ehitati osaliselt ümber kultuurimaja radiaatorite õhutusavad

*Koostöös Vapramäe-Vellavere-Vitipalu SA-ga ja Euroopa Kultuuripealinn Tartu 2024 Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammiga alustati projektiga "Meelterännak looduses".

*Valmis Nõo valla haridus- ja kultuurivaldkonna arengukava 2023-2033

2022. aastal tegutses kultuurimajas 13 harrastusringi, neist 2 (laste kunstistuudio ja bändiring) mõeldud lastele ja noortele.

Kollektiivid ja huviringid

Kollektiiv või huviring	**Osalejaid**
Nõo koor	12
Segakoor VEGA	13
Nõo Vanatantsuklubi	16
Naisrühm MADELIN	12
Naisrühm Tähetar	14
Käsitöö	8
Seto laulukoor Ilolang	20
Seti laulukoor Kullakõsõ	15
Seltskonnatants	12
Rahvusvahelised tantsud	8
Bändiring	2
Kunstistuudio (noored)	2
Kunstistuudio (täiskasvanud)	12
Osalejaid kokku	146 (neist 4 noored)

Nõocast taskuhääling

Nõocast salvestas 2022. aastal 42 saadet. Podbean.com andmetel oli 2022. aastal kokku 2600 kuulajat.

2.3.3 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Noorsootöö erinevad aspektid

Hinnangud

Tark planeerimine	Noorsootöö kvaliteedihindamine läbi viidud 2017.aastal. Plaanis korrata perioodil september 2023 kuni veebruar 2024. Noorsootöö olukorda ja vajadustele vastavust on mõõdetud ja kajastatud valdkondlikus arengukavas "Nõo valla haridus- ja kultuurivaldkonna arengukava 2023-2033"
Rahastusmudel	Noorsootöö on rahastatud KOV eelarvest. Lisaks on huvitegevuse ja huvihariduse riigipoolne rahastus, mille toel on võimalik olnud valdkonda ja selle võimalusi arendada. Lisarahastuse toel algatatud tegevused ja nendega kaasnevad rahalised kohustused peaksid olema mingi aja pärast KOVi poolt üle võetud.
Inimkesksus	2022/23 õppeaastal jätkab õppekavaga vabaklass Nõo Muusikakooli juures, mis on loodud just selleks, et noored, kelle oma haridusliku erivajaduse tõttu ei ole võimalik teistega samas tempos uusi oskusi ja teadmisi omandada, saaksid seda individuaalse õppekava järgi omandada omas tempos. Lisandub huviringe, kus on võimalik osaleda individuaalselt vastavalt erivajadustele. Füüsilisest või psühholoogilisest erivajadusest lähtuvalt on tegevuste planeerimisel arvestatud ka Nõo Spordikooli ja Nõo Põhikooli juures huviringide loomisel, tehes individuaalseid kokkuleppeid lapsevanematega. Sihtrühma tagasisidet on plaanis koguda noorsootöö kvaliteedihindamise protsessi raames aasta teises pooles.

Noorsootöö olukorda ei analüüsita regulaarselt ning ei ole loodud piisavalt võimalusi kohaliku elu korraldamisse panustamiseks. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega taskukohane osalejale. Tegevuste pakkumisel ei ole arvestatud kõigi vanuserühmade vajaduste ja huvidega (sh erivajadused)	○ Väga halb	○ Pigem halb	◉ Pigem hea	○ Väga hea	Noorsootöö olukorda analüüsitakse regulaarselt ning noortele on loodud võimalused kohaliku elu korraldamisse panustada. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja osalejale taskukohane. Tegevuste pakkumisel on arvestatud erinevate vanusrühmade vajaduste ja huvidega (sh erivajadused)

Peamine arengukoht on osaluskogemuse järjepidev toetamine sh ka täiskasvanute koolitamine noorte kaasamise teemal.

Strateegiline eesmärk: Noored osalevad ise aktiivselt valla arengu kujundamises ning saavad välja pakkuda ideid, mida neil on võimalik ka ise ellu viia.

Noorteaktiivi tihedam kaasamine vallavalitsuse ja volikogu tegemistesse, nende arvamuse küsimine ja võimalusel rakendamine vallas toimuvate tegevuste raames (mh projektid, arendustegevused jm).

2.3.4 Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is

Huvihariduse ja huvitegevuse võimalused on koondunud Nõo alevisse, mistõttu huvikoolides ja noortekeskuse tegevustes osalevad noored, kelle elukoht on väljaspool alevit, peavad arvestama oma transpordivõimalusi. Pärast koolipäeva lõppu on võimalik osaleda tegevustes kuni koolibusside väljumiseni. Alevis elavatele noortele on huvikoolid ja noortekeskus kergesti ligipääsetavad.

Kommunikatsioon toimub huvikoolides läbi Stuudiumi keskkonna, noortekeskuse tegevuse osas peamiselt läbi sotsiaalmeedia kanalite.

	2017	2018	2019	2020	2021
Huvikoolide arv KOV-is	1	1	1	2	2
Huvikoolis osalevate noorte osakaal KOV noorte sihtrühmast		12	11	31	30
Noortekeskuste arv KOV-is	1	1	1	1	1
Noori noortekeskuste kohta		1033	1042	1031	1041
Noorsootöösse kaasatud noorte osakaal		68	56	29	31

Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is

Huvitegevuses ja huvihariduses osalevad kohapealsetes võimalustes peamiselt põhikooli noored. Gümnaasiumiealised on õpingute tõttu suundunud peamiselt Tartusse või Elvasse ning ka nende koolivälised tegevused on peamiselt nende paikadega seotud.

Nõo valla huvikoolides on tagatud ligipääs füüsilise puudega noortele.

2021.aasta 1. oktoobri seisuga osales huvitegevuses, huvihariduses ja noorsootöös 356 unikaalset noort vanuses 7 - 19 eluaastat.

2.3.5 Organiseeritud osalusvõimalused noortele

Omavalitsuses puudub noortevolikogu. On loodud noorte aktiivgrupp, kes noori puudutavate teemade juures on omavalitsusele diskussioonipartneriks.

Maakondliku noortekogu tegevus ei ole viimasel ajal väga pildis olnud.

Osalusvõimalused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Nõo Kultuurimaja on kaasaegne kultuuriasutus, kus tegutsevad valla poolt toetatud huviringid erinevatele sihtgruppidele. Aastatel 2021 kuni 2022 renoveeriti kultuurimaja saal ja fuajee, rajati uus küttesüsteem ja ventilatsioon.

Huvihariduse ja huvitegevuse võimalused on koondunud Nõo alevisse. Noorte kaasamiseks annaks võimaluse noortevolikogu moodustamine.

TUGEVUSED

- Vallas tegutsevad kodanikuühendused on aktiivsed nii projektide taotlemisel kui ka tegevuste korraldamisel.
- Noorsootöö on rahastatud KOV eelarvest. Lisaks on huvitegevuse ja huvihariduse riigipoolne rahastus, mille toel on võimalik olnud valdkonda ja selle võimalusi arendada.
- Nõo Kultuurimaja on kaasaegne kultuuriasutus, kus tegutsevad valla poolt toetatud huviringid erinevatele sihtgruppidele.

2.2

NÕRKUSED

- Huvihariduse ja huvitegevuse võimalused on koondunud Nõo alevisse.
- Omavalitsuses puudub noortevolikogu.

Koondhinnang olukorrale

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused.

	HINNANG		TREND	
2.1 Turvaline elukeskkond	3.2	Pigem hea	2.1	Stabiilne
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	2.8	Pigem hea	2.2	Stabiilne
2.3 Osalusvõimalused	2.6	Pigem hea	2.6	Paranemas
Keskmine:	2.9	Pigem hea	2.3	Stabiilne

Kokkuvõte:

2.1 Turvaline elukeskkond

Vee kvaliteet nii joogi- kui ka suplusvee osas on läbi aastate olnud väga hea.

Nõo valda läbiv Jõhvi-Tartu-Valga maantee on tiheda liiklusega, mis suurendab võimalust liiklusohtlike olukordade tekkeks.

Ennetustöö vee- ja tuleohutuse ning turvalisuse valdkonnas on olnud järjepidev ja tõhus.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud

Üldiselt on elanikud elukeskkonna ja avaliku ruumiga rahul, kuid on vaja juurde luua vaba aja veetmise võimalusi erinevatele sihtgruppidele (tegelusväljak).

Turvalisuse tagamiseks on vajalik täiendada ja kaasajastada välisvalgustust ja paigaldada täiendavaid kaameraid.

Ühistranspordiga varustatus on valla erinevates piirkondades erinev. Väga heaks võib ühistransporti pidada Jõhvi-Tartu-Valga maanteega külgnevates piirkondades, kuid ebapiisavaks valla ida- ja lõunapiirkonnas.

Koostöös Tartumaa Ühistranspordikeskusega luuakse vajadusel olemasolevatele liinidele täiendavaid peatusi õpilaste kooli ja koju jõudmiseks.

2.3 Osalusvõimalused

Nõo Kultuurimaja on kaasaegne kultuuriasutus, kus tegutsevad valla poolt toetatud huviringid erinevatele sihtgruppidele.

Huvihariduse ja huvitegevuse võimalused on koondunud Nõo alevisse. Noorte kaasamiseks annaks võimaluse noortevolikogu moodustamine.

TUGEVUSED

- Ühistransport Jõhvi-Tartu-Valga maanteega külgnevates piirkondades.
- Veekvaliteet nii joogi- kui ka suplusvee osas on läbi aastate olnud väga hea.
- Ennetustöö vee- ja tuleohutuse ning turvalisuse valdkonnas on heal tasemel.

NÕRKUSED

- Nõo valda läbiv Jõhvi-Tartu-Valga maantee on tiheda liiklusega, mis suurendab võimalust liiklusohtlike olukordade tekkeks.
- Välisvalgustus vajab kaasajastamist.
- Kaamerate vähesus avalikes kohtades.

Lõppsõna

Tervise- ja turvalisuse profiili ülesandeks on tõsta Nõo valla elanike teadlikkust tervise ja turvalisuse valdkonnast ning kujundada nende tervisekäitumist. Viimastel aastatel on esile kerkinud erinevad kriisid, mis on esile toonud uued ohud ja teemad. Seetõttu on profiilis käsitletud ennetustööd erinevates valdkondades.

Käesolevas dokumendis on kasutatud riiklikke andmebaase ja Nõo valla arengukava 2023-2039.

Nõo valla tervise- ja turvalisuse profiil 2024-2027 koostajaks oli Nõo tervisemeeskond.

Tervise Arengu Instituudi poolt oli tervisemeeskonnale profiili koostamisel mentoriks Irena Viitamees, kellega tehti koostööd Norra toetusest 2014-2021 rahastatud projekti „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes" raames ja Tartumaa Omavalitsuste Liidu rahvatervise- ja turvalisuse nõunik Lea Saul.

Hea on tõdeda, et 2015. aastal koostatud Nõo valla terviseprofiili andmetega võrreldes on tervise- ja turvalisuse olukord Nõo vallas paranenud. Vastavalt käesoleval aastal läbi viidud Nõo valla tervise- ja turvalisuse valdkonna küsimustikule (lisa 1) on inimeste tervisekäitumine ja teadlikkus turvalisusest paranenud võrreldes 2015. aastal läbi viidud küsimustikuga.

Kasutatud allikad

Nõo vallavalitsuse valitsuse enda kogutud andmed;

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV06U
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV112U
Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U
Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U, Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV063U
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RVR02
Statistikaameti andmebaas, tabel RV0232U
Haridussilm;
Eesti Hariduse infosüsteem;
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29;
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel OE045
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel
TE75Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TH8
Päästeameti statistikat
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel UP03
Päästeameti statistika
Tervisestatistika andmebaasis andmetabel TUL04: Hoonetulekahjude tekkepõhjused haldusüksuse järgi, haldusjaotus seisuga 01.01.2018.
Töötukassa andmed:, https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoime-hindamine, https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoimetoetus, Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (vana süsteem)
SoM (S-veeb); STAR andmebaas,
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TT064
Töötukassa andmed
Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004
Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel ER032
Politsei- ja piirivalveamet (andmepäring)
Terviseamet
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01, Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart;
Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasi tabel PO02;
PPA avaandmed, Süütegude iseloom ja toimepanijate iseloomustus (kohalik konstaabel);
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RR300
Eesti Statistika andmebaas, tabel RR300
Eesti Statistika andmetabel RR302 - Kohalike eelarvete põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud; -Statistika ja aruandlus | Sotsiaalkindlustusamet; https://riigiraha.fin.ee/, https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4191/0202/2004/Noo%20valla%20arengukava%202023-2039.pdf#
Arenguseire Keskus. COVID-19 mõju arengusuundumustele . https://arenguseire.ee/uurimissuunad/covid-19-moju-arengusuundumustele/ (23.01.2023);
Eesti Töötukassa. Töötukassa andmed - https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/registreeritud-tootud (23.01.2023);
Nõo Vallavolikogu. (13.10.2022). Nõo valla arengukava 2023-2039;
Päästeamet. Statistika kohalike omavalitsuste lõikes - https://www.rescue.ee/et/statistika-kohalikele-omavalitsustele?fbclid=IwAR2DVki4j2AXi-dOWZZScFydJYyKv8hmqH1nIgfkf2I2pR22LiIdMJYOuGs (12.12.2022).
Sotsiaalkindlustusamet. Sotsiaalkaitse statistika Nõo vallas - https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/asutus-kontaktid/statistika-ja-aruandlus (23.01.2023).
Statistikaamet. Statistika andmebaas, tabel TT064. https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__tooturg__tootud__luhiajastatistika/TT064/table/tableViewLayout2 (23.01.2023).